

MATTOTALO
Helma

Hietalahdenranta 5 c B
00120 Helsinki
Tel. 09 668 93 90
helma@helma.fi
www.helma.fi

Liikenne murroksessa – pysymmekö kyydissä?

Kaupunkisuunnittelussa on puhuttu pitkään liikenteen murroksesta. Liikenneuudistus on vahvasti myös valtioneuvoston agendalla. Ministeri **Anne Bernerin** mukaan uudistusten keskiössä ovat avoin markkinoille pääsy, digitalisaatio ja automatisaatio sekä liikenteen päästöjen vähentäminen. Mutta mitä kaikkea nämä tarkoittavat käytännön suunnittelutyössä?

Päästöjen vähentäminen kytkeytyy ilmastomuutokseen ja on meille jo tuttu juttu. Voimme vaikuttaa liikenteen määrään pitämällä yhdyskuntarakenteen mahdollisimman tiiviinä sekä luomalla hyvät edellytykset joukkoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelyllä. Voimme vähentää henkilöauton käyttöä rakentamalla matkaketuja: suunnittelemalla liikenteen solmukohtiin matkakeskusiksi liityntäpysäköintipaikkoineen ja vaihtosemneen. Laatukäytävillä ja rakennettua katutilaa uudelleen jakamalla voimme parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Uudet vähähiiliset ajoneuvot tuovat mukanaan uusia suunnittelutehtäviä: mihin sijoitetaan sähköautojen latauspisteet, ja mitä muuta infrastruktuuria voidaan tarvita?

Digitalisaatio ja automatisaatio muuttavat kaikkia liikennemuotoja ja vaikuttavat liikennejärjestelmään sekä edelleen kaupunkisuunnitteluun. Olemme jo nähneet yksittäisiä automaattiautoja, mutta mitä niiden laajamittainen käyttö vaatii liikenneväylyiltä? Miten paljon tilaa tarvitaan ja millaisia ohjauslaitteita? Onko risteykset tehtävä jotenkin toisin? Millaisia rakenteita väylien ympäristöön tarvitaan, ja miten paljon ne vievät tilaa? Tuleeko myös ilmatila käyttöön? Ajaako automaattiauto tai vastaava tilauksesta keskusparkkipaikalta kotiin, jolloin asunnon yhteydessä ei enää tarvitakaan pitkäaikaista pysäköintipaikkaa? Kuinka paljon ylipäättään tarvitsee liikkua, kun asiat hoituvat sähköisesti?

Avoin markkinoille pääsy ja avoin data avaavat ovia liikenteen palvelutoiminnalle. Kysymys voi olla vaikkapa erilaisista lipputuotteista, henkilökohtaisista kuljetuspalveluista tai yhteiskäyttöautoista, jotka kilpailevat yksityisautoilun kanssa aiempaa tehokkaammin. Automaattiautojen käyttö tavarankuljetuksessa voisi helpottaa monin tavoin sekä verkkokauppaa että esimerkiksi keskustojen liikkeiden huoltoa: kuljetukset eivät riippuisi kuljettajan aikatauluista, ja autot voisivat olla nykyistä kevyempiä ja ketterämpiä. Joukkoliikenteen avaaminen kilpailulle voi sekin johtaa uusiin kulkumuotoihin uusissa paikoissa.

Liikenteen murros liikuttaa meitä kaikkia. Kulkijoina olemme osa liikennettä, ja liikennepalvelujen käyttäjinä vaikutamme palvelujen kysyntään ja tarjontaan. Arkkitehtien meidän pitäisi pystyä arvioimaan, miten kaupunkisuunnittelussa tai yksittäisissä hankkeissa tulisi varautua uudennaisiin liikennevälineisiin ja liikkumistapoihin. Tarvitaanko lisää tilaa, vai riittäisikö vähempi? Millaisia rakenteellisia ratkaisuja uudet palvelut tarvitsevat tuekseen? Millaiseksi ympäristö muodostuu?

New
Design

LP Capsule - Design: Henning Larsen Architects

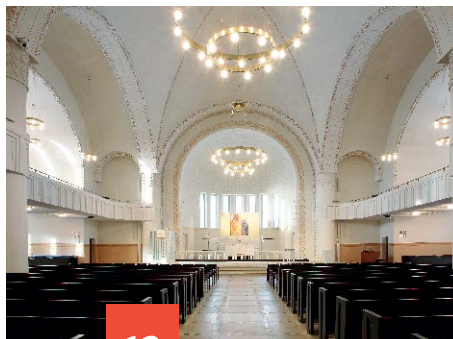
**louis
poulsen**

Design to Shape Light

louispoulsen.fi

- 3 **PÄÄKIRJOITUS**
Liikenne murroksessa – pysymmekö kyydissä? *Anne Jarva*
- 6 **HAASTATTELU**
Polemiikkia ja selkärankaa *Anni Vartola*
- 10 **PUHEENJOHTAJALTA**
Vaalimme, koska rakennamme *Leena Rossi*
- 12 **FINLANDIA**
Arkkitehtuurin Finlandia -ehdokkaat peruskorjauskohteita
- 16 **KOLUMNI**
Kirmon kyydissä – Arkkitehti-lehti vuonna 1967
Osmo Lappo
- 18 **HENKILÖKUVA**
Lizan ihmemaassa *Emmi Keskisarja*
- 20 **KIRJAT**
MAJA sai uuden kustantajan *Tarja Nurmi*
- 24 **KOULUTUS**
Arkkitehtitoimistot kehittävät osaamistaan *Pia Selroos*
- 28 **KILPAILUT**
28 Nykypäivän arkkitehtuuria merelliseen kaupunkinosaan *Tuukka Vuori*
32 Torni kanavan päätteeksi *Kirsi Korhonen*

- 36 **JÄSENILLE**
Maalarikisällistä mesenaatiksi
Hilla Tarjanne
- 42 **OPISKELIJAT**
2 300 kilometriä arkkitehtuuria
Havu Järvelä
- 44 **ATL**
Pitkäaikaista arvoa rakennuksille ja ympäristölle *Kalle Euro*
- 46 **MARK**
Tiivistämiseen oppia Barcelonasta
Laura Virtanen

ILMESTYYS: vko 35
12 numeroa vuodessa
69. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFAn
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSIHTTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYynti:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

KANSIKUVA:
Roihuvuoren ala-asteen
peruskorjaus, Jeskanen-Repo-
Teräne Arkkitehdit, v. 2016.
(Aarno Ruusuvuori, v. 1967)
Kuva: Kuvatoimisto Kuvio Oy

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2017:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
9/2017	11.9.	28.9.
10/2017	9.10.	26.10.
11/2017	6.11.	23.11.
12/2017	1.12.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

Polemiikkia ja selkärankaa

Lähikuvassa SAFAn kunniajäsen
Vilhelm Helander

Jokaisella arkkitehdilla lieenee opiskeluaikainen muisto lähtemättömän vaikutuksen tehneestä opettajasta. Otaniemien kasvateilla, ainakin vuosituhannen alkuun saakka, muistot valovoimaisimmasta arkkitehtuurin opettajasta henkilöityvät miltei poikkeuksetta arkkitehtuurin historian professori **Vilhelm Helanderiin**. Hänen luennoissaan yhdistyivät nimien ja vuosilukujen jäsentämä valtava tietomäärä, kiehtovasti punotut suuret kehityskaaret, suunnittelevan arkkitehdin käytännöllinen näkökulma ja aiheesta aina yhtä kauas sivuraiteille eksyvät herkulliset anekdootit.

Kun Helanderilta kysyy tunnelmia Arkkitehtipäivien iltajuhlasta, jossa hänelle myönnettiin SAFAn kunniajäsenyys, saa vastaukseksi kiehtovia tarinoita hänen mitä eriskummallisimmista yhteyksistään kunniajäsenyyden myös saaneisiin **Peter Zumthoriin, Anne Lacatoniin ja Jean-Philippe Vassaliin**. Ranskalaisarkkitehdeista juttu kääntyy kuin huomaamatta Maison Carrén ranskalaisvetoiseen restaurointiin, sen vinoon laatoitettuun uima-altaaseen ja kulttuurimonumenttien rahtoitukseen. ”No juu, mutta eihän meidän tästä pitänyt puhua”, hän naurahtaa.

Siirrymme puhumaan SAFAn kunniajäsenyyden merkityksestä. Työtoverien näyttämien riemukkaiden Facebook-onniteluiden perusteella tunnustus vaikutti menneen kiistatta oikeaan osoitteeseen. Helander saa yhä vieläkin kiitoksia innostavasta opetuksestaan entisiltä oppilailtaan, nykyisiltä kollegoiltaan. ”En minä sitä silloin niin kokenut”, hän kertoo. Professorin ja siihen liittyvien luottamustehtävien hoitaminen yhtä aikaa toimiston kanssa oli rankkaa. ”Näen vieläkin painajaisunia, joissa joku luento on kesken ja diat ovat kadoksissa; kaksi tuntia Portugalin barokista.”

Alppien yli opettajaksi

Helanderin kaksi johtoaihetta ovat arkkitehtuurin historian tekeminen eläväksi ja rakennusperintömme arvostuksen vaaliminen. Hän ei ole perustanut opetusfilosofiaansa manifesteihin vaan innostamiseen. ”Se, mitä todella opitaan, opitaan sitä kautta, että itse tehdään asioita. Se, mitä opetus voi tuoda, on herättää kiinnostus ja johdattaa asioiden äärelle. Se ei aina ole kovin helppoa.”

Vertailukohta on hänen omissa opettajissaan. ”Olen uskottomassa kiitollisuudenvelassa **Nils Erik Wickbergille**. Hän puhui hiljaa projektorin takaa, mutta kirjoittajana hän kävi tervää polemiikkia etenkin Helsingin asioista. Ja kaikki ne keskustelut vuosikymmenien aikana hänen luonaan tai matkoilla! Vasta myöhemmin ymmärtää, kuinka pohjattoman arvokasta se oli.”

Ertiyisen ratkaisevaksi Helanderille muodostui Wickbergin johdolla vuonna 1962 tehty, lähes kahden kuukauden opinto-

SE, MITÄ TODELLA OPITAAN, OPITAAN SITÄ KAUTTA, ETTÄ ITSE TEHDÄÄN ASIOITA. SE, MITÄ OPETUS VOI TUODA, ON HERÄTTÄÄ KIINNOSTUS JA JOHDATTAASIOIDEN ÄÄRELLE.

matka Italiaan. ”Se matka johdatti minut arkkitehtuurin historian oppituioliin. Olin siihen aikaan kesätoissä **Hilding Ekelundin** toimistossa, ja hän antoi vielä omat matkavinkkinsä. Matkan ohjelma oli siten Ekelundin ja Wickbergin yhteistyötä”, Helander muistelee maineikkaiden edeltäjiensä antamia eväitä.

Tie arkkitehtuurin pariin ei kuitenkaan alun perin ollut mitenkään itsestään selvä. ”En koe varsinaisesti syntyneeni arkkitehdiksi. Tulin aivan liian nuorena ylioppilaaksi enkä tiennyt, mihin mennä. Isäni oli arkkitehti, myös hänen enonsa oli arkkitehti. Ikään kuin ajaudu alalle mielikuvituksen puutteessa. Ei meillä kotona koskaan puhuttu arkkitehtuurista, mutta kunioitin suuresti isääni ja hänen reilua, vaatimatonta funkis-arkkitehtuuriaan. En osannut piirtää, eikä minulla ollut muita-kaan avuja, joita arkkitehdeilla normaalisti on. Jouduin pyrki- määnkin kaksi kertaa ennen kuin pääsin opiskelemaan. Isäni toimistosta oli toki myöhemmin suurta apua, kun tein kaikki koulutyöni siellä.”

Någon måste ju skriva om det här

Siinä missä **Arne Helander** tarjosi pojalleen tilaisuuden päästä alkuun, Wickbergin perintö rohkaisi kantaottavaksi kirjoittajaksi. ”Någon måste ju skriva om det här”, Helander kertoo Wickbergin tavan takaa huokailleen, ”ja sitten kirjoitettiin.” Lähtölaukaus poleemisen kommentaattorin uralle oli raportti **Kenen Helsinki**, jonka Helander julkaisi ystävänsä **Mikael Sundmanin** kanssa vuonna 1970. Lähes 50 vuotta vanhaa pamflettia luetaan vieläkin. Kirjalle oli selvä sosiaalinen tilaus, mutta se vaikeutti Helanderin työmahdollisuuksia nuorena arkkitehtina. ”Ai jaa, onko se tuo kirjoittaja”, kysyttiin. Jouduimme tavallaan paitsioon.”

Pelastus löytyi arkkitehtuurikilpailuista. Vuonna 1972 kesken pahimman polemiikin Helander voitti Helsingin Katajano- kan kärjen asemakaavasta järjestetyn kilpailun yhdessä **Sundmanin ja Pekka Pakkalan** kanssa. Projektilla työllisti useita vuosia, radikaalin maine pysyi kuitenkin pitkään. Vasta 1990-luvulla Helander alettiin tuntea ennen kaikkea maamme parhaimpiin kuuluvana restaurointiarkkitehtina, jonka käsiin saattoi uskoa jopa Helsingin Tuomiokirkon kaltaisten kirkollisten monumenttien korjaustyöt. ”Valmistuin vuonna 1967 ja juuri nii-

VIILEÄ HORISONTAALISUUS ON JUURI SE TEKIJÄ, JOKA TEKEE HELSINGISTÄ HELSINGIN.

hin aikoihin yleinen kiinnostus kaupunkisuunnittelua ja yhteiskunnallisia asioita, myös rakennussuojelua, kohtaan oli vahvasti nousemassa esiin. Rakennetun ympäristön hoidon isot kysymykset, silloisin termein saneeraus-kysymykset, pakottivat ottamaan kantaa.”

Sittemmin Helander on julkaissut kannanottoja mitä moninaisimmista aiheista. Julkinen tila keskustelulle on kuitenkin kaventunut. ”Media saattoi julkaista kokonaisen aukeaman mittaisia kirjoitelmiamme, jopa yhtä aikaa *Helsingin Sanomissa* ja *Hufvudstadsbladetissa*. Enää sellaista ei tapahdu. Polemiikin käyminen on muutenkin nykyään vaikeampaa. Ennen oli selvät rintamalinjat ja mustavalkoiset asetelmat etenkin liikennepoliitikassa. ’Valkoisen miehen oikeus päästä omalla autolla töihin’-tyypisiä lausuntoja vastaan oli hyvä puolustaa jalankulkijoita.”

Historia ei opeta vaan velvoittaa

Myös arkkitehtuurin arvomaailma on monimutkaistunut. ”Nykyisin kaikki tavoitteet ovat hyviä, ja ennen kuin pääsee varsinaisen asian ytimeen, pitää kuoria valtavat määrät näennäistavoitteita. ”Tämä näkyy Helanderin mukaan etenkin monien arkkitehtuurikilpailujen ohjelmissa, joissa vaikkapa näkymien ja viheralueiden säilyttämispäämäärien saavuttaminen tehdään samanaikaisilla tehokkuustavoitteilla täysin mahdottomaksi.

Kahdentoista vuoden kokemus asiantuntijana Helsingin julkisivutoimikunnassa on antanut Helanderille eväitä käydä arvokeskustelua. Hän tähdentää hedelmällistä tasapainoa yleisen hyvän ja yksityisellä pääomalla tehtävien investointien käynnistävän voiman, innovatiivisuuden ja luotettavuuden, välillä. ”Tämänhetkinen tunku Helsinkiin ja se, että hysteerisesti järjestetään lisää kerrosalaa, ovat antaneet kiinteistöintresseille aikamoisen ylilyöntiaseman. 1800-luvun lopun grynderirakentamisen tulokset vaikkapa Pohjoisesplanadilla olivat sentään aika hienoja.”

Myös taloudellisten valtasuuntien ja vallitsevien suunniteluideologioiden välinen kytkös on hankala. ”Esimerkiksi nyt on vallalla kaupungin tiivistämisen ihanne, jolla ikään kuin siilotetaan tietä tehokkaalle rakentamiselle. Tässä olisi paljon kritisoitavaa. En tarkoita kehityksen pysäyttämistä, vaan ainoastaan paremman tasapainon löytämistä.”

Historialla on Helanderin ajattelussa kehitystä oikeaan suuntaan ohjaava rooli. ”Historian tuntemuksen merkitys on se, että ymmärrämme sekä tiettyyn ympäristökokonaisuuteen sisältyviä arvoja että vallitsevia kehityssuuntia.” Tornitalo-

villitys tarjoaa hyvän esimerkin tämentyyppisestä ympäristötietoisuuden puutteesta. ”Meillä on ainutlaatuinen tilaisuus jatkaa tähän saakka säilynyttä linjaa. Viileä horisontaalisuus on juuri se tekijä, joka tekee Helsingistä Helsingin.”

Toinen Helanderia ärsyttävä nykymaneeri on käyttää yksinomaan umpikortteleita. ”Otetaan mikä tahansa vanha asema-kaavaoppi, vaikkapa **Stübberin** *Der Städtebau Handbuch der Architektur* -teoksen neljännessä osassa vuodelta 1890, niin käy selväksi, että on kaksi rakennustapaa: avonainen ja suljettu. Nykyisin kaikessa käytetään ikään kuin valmista umpikorttelileimasinta, jota lyödään kaikkialle.”

Jos ei Gripenberg piirrä...

Arkkitehtien ammattietiikka on avainasemassa tasapainoiltaessa kiinteistöintressien ja yleisen edun välisessä valtataistelussa. Helander kritisoi arkkitehtien opportunistia ja peräänkuuluttaa siviilirohkeutta. ”1930-luvulla arkkitehtikunnan sisäinen kasku oli, että jos ei Gripenberg piirrä niin Lundström piirtää kuitenkin. Kun tornitaloista keskusteltiin 1960-luvulla, arkkitehdit vastustivat niitä kiivaasti, paitsi juuri siihen kohtaan, jossa heillä itsellään oli tornitalo työn alla. Nykyisin arkkitehtuurikilpailut saatetaan valjastaa epätoivottujen hankkeiden siunaamiseen.”

Hän muistuttaa käänteestä, jonka vastuuntuntoiset arkkitehdit saivat aikaan, kun he ryhtyivät vuonna 1959 työskentelemään Puu-Käpylän kunnostamisen puolesta alueen tuhoamiseen johtavasta suunnittelukilpailusta huolimatta. ”Ammattikunnallamme pitäisi nykyisinkin olla laajempi yhteisvastuu. Meidän tulisi antaa alan erityisasiantuntemuksemme yhteiskunnan käyttöön.” Kysymys ammattikunnassa kenties vallitsevasta aatetyhjiöstä saa vastauksekseen täyslaidallisen helandermaista ironiaa: ”Ideologioita meillä on, mutta selkäranka ehkä puuttuu”, hän hymähtää.

Hyvää tarkoittavien normien välinen ristiriita etenkin ilmanvaihtoon ja energiansäästöön kohdistuvissa vaatimuksissa on toinen Helanderia kismittävä asia. ”Pienemmissä kohteissa tulee jatkuvasti vastaan viranomaisten erilaiset tulkinat. Jos jokin vanha puutalo otetaan vähänkin julkisempaan käyttöön, iskee heti päälle terveysviranomaisten vaatimus koneellisesta ilmanvaihdesta. Tiedetään, että tämä sekoittaa rakenteiden hengityksen, mutta silti on pakko suostua, koska muuten koko hanke jää toteuttamatta, emmekä arkkitehteina voi vastata sisäilman pitoisuuksista. Kilpailulain ja hankintalain soveltamisessa on sama juttu. Jostain ihmeellisestä syystä meillä sovelletaan lainsäädäntöä jyrkemmin kuin muualla. Esimerkiksi erään restaurointihankkeen suunnittelijakilpailutuksessa sai pisteitä osallistumisesta restaurointikursseille muttei siitä, että oli toiminut niillä opettajana.”

Ei se skulaa joka skagaa

Helsingin Tuomiokirkon korjaussuunnittelu oli Helanderille eräänlainen kunniatehtävä, mutta omana päätyönään restaurointialalla hän pitää vuosina 1988–1993 korjattua Säätytaloa. ”Se syntyi jotenkin onnellisten tähtien alla. Työlle asetetut tavoitteet ja toteutus menivät kerrankin yksiin.” Yhteistyössä kavereiden kanssa suunniteltu Katajanokan alue on toinen Helanderille merkityksellinen työ. ”Sain lisäksi suunnitella koulun, lastentarhan ja kerhorakennuksen kunnostuksen. Ne edustivat sittemmin merkittäväksi muodostunutta teollisuusrakennusten uudelleenkäytön suunnittelua.”

Katajanokka muodostui myös vallitsevan kaupunkisuunnitteluideologian käännekohtaksi. ”Teimme tietoisesti vastakohtaan samaan aikaan rakenteilla olevalle Merihaalle. Osoitimme, että panemalla tornit makuuasentoon saatiin lähes yhtä suuri aluetehokkuus. Katajanokka ei myöskään ollut puhdas umpikorttelialue, vaan teimme rakenteeseen harkittuja avauksia ja näkymiä, joita esimerkiksi **Juha Leiviskä** sitten taitavasti käytti taloarkkitehtuurissaan hyväkseen.”

Kolmas tärkeä, mielenkiintoinen ja pitkäkestoinen työmaa on sijainnut Suomenlinnassa. Etenkin työryhmässä tehty maisemasuunnitelma on muodostunut tärkeäksi ohjenuoraksi maailmanperintökohteen kehittämisessä. ”Suomenlinnan olosuhteet ovat fantastiset. Sieltä puuttuvat yksityistalouden vaatimukset, joten siellä on voitu toimia puhtaasti periaatteelliselta pohjalta. Juuri tästä syystä Suomenlinnan kunnostus-

KUKA?

- > Vilhelm Helander, syntynyt vuonna 1941 Helsingissä.
- > Valmistui Helsingin Teknillisestä korkeakoulusta arkkitehdiksi vuonna 1967 ja lisensiaatiksi vuonna 1972.
- > Toimi TKK:n arkkitehtuurin historian professorina vuosina 1985–2006.
- > Yhteinen arkkitehtitoimisto akateemikko Juha Leiviskän kanssa vuodesta 1978 lähtien.
- > Tuli tunnetuksi 1970-luvulla Mikael Sundmanin kanssa kirjoittamastaan pamfletista *Kenen Helsinki – raportti kantakaupungista 1970*.
- > Päätyötä Helsingin Säätytalon restaurointi (1993), Helsingin Tuomiokirkon restaurointi (1999) ja Kansallismuseon peruskorjaus (2000).

työt ovat muodostuneet tärkeäksi restaurointi-ideologian suunnannäyttäjäksi.”

Helander heittäytyy pohdiskelemaan vallitsevaa transformatioinnostusta, eri-ikäisten rakennusten muutostoleranssia ja sitä, kuinka itsevarma röyhkeys on väärä menetelmä sovitaa uudet rakennukset vanhoihin ympäristöihin. ”Muutostoleranssi on pienin keskiaikaisessa kirkossa, teollisuusrakennukset sietävät paljon enemmän. Täydennysrakentamisessa ei pelkällä nöyrystyillä pärjää, mutta kyllä uuden pitää olla josain suhteessa vanhaan.”

Nöyristelemättömyys, visionäärisuus ja kunnioittava, luova suhde historiaan tuntuvat kiteyttävän Helanderille ominaisen tavan olla hyvä arkkitehti. Hän uskoo arkiseen, pitkäjänteiseen työhön hyvän arkiympäristön puolesta. Tuorein julkaistu kirjoitus käsittelee **Eliel Saarisen** Pro Helsingfors -suunnitelmaa ja sen perintöä. Poleemisen suursuunnitelman tavoite oli aika-laistulkina toimineen **Bertel Jungin** mukaan esittää haaste ja herättää keskustelua. Kenties tämäntyyppistä radikaalia näkemysellisyyttä tarvittaisiin tänäänkin.

”Muistan opettajani **Aulis Blomstedtin** viljelemän viisauden ’ei se skulaa joka skagaa’. Kerran hän tuli yllättäen jopa keskustelemaan kanssani Helsinki-ajatuksistani. Hän oli huomannut, että eräs esikuvani oli **P. E. Blomstedt** ja hänen Helsingin-polemiikkinsa. No juu, mutta tämä on jo toinen asia.”

Anni Vartola

Vaalimme, koska rakennamme

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon esiraati teki tänä vuonna puheenjohtajansa, professori **Janne Pihlajaniemen** johdolla mielenkiintoisen valinnan. Kaikki palkintofinalistit edustavat vaalimisen arvoista rakennustaidetta Suomen itsenäisyyden ajalta.

Palkinnon saajan arvovaltainen valitsija, OP Ryhmän pääjohtaja **Reijo Karhinen** totesi heti ehdokkaiden julkistamisen jälkeen, että muutos ympärillämme haastaa myös julkiset rakennukset uudistumaan. Ansioituneen uudistaja-valitsijan ja korjattujen arvorakennusten muodostama yhtälö on herkkulinen. Valitsijoiden oman kokemuksen ja näkemyksen sekä henkilökohtaisten painotusten myötä on aiemminkin syntynyt mieleenpainuvia perusteluja sekä voittajista että arkkitehtuurin merkityksistä yleisesti.

Hollantilainen kirjailija **Geert Mak** on kirjoittanut, että kaupunkien sielunmaisemissa monumentit ovat tärkeitä, koska ne saavat meidät aika ajoin unohtamaan, että olemmekin vain pieniä ihmisiä matkalla ostamaan postimerkkejä.

Kyllä, tämän vuoden Arkkitehtuurin Finlandia -palkintofinalistit ovat monumentteja. Pelkistäen kutsun niitä kirkoksi, kouluksi, teatteriksi ja kirjastoksi. Niiden historia ja korjausprosessit ovat sisältäneet monia vaikeita valintoja. Korjauksissa aikakaudet kommunikoivat.

Uudelleen elämisen mahdollistaminen edellyttää vaalimisen ja uudistamisen harkittua taitoa. Korjausrakentamishankkeisiin liittyy yhä useammin toimintatapojen muutoksia. Hankkeissa herää pohtimaan, kuka näitä monialaisia muutosprosesseja oikein osaa johtaa, kuka niissä osaa toimia ja min-kälaisilla eväillä.

Rakentaminen ja korjaaminen ovat humaania kulttuuria ja teknologiaa, ja niihin tarvitaan myös tulevaisuuden osaamista. Oulun yliopiston rakennus- ja yhdyskuntatekniikan laitos

”

KAUPUNKIEN SIELUNMAISEMISSA
MONUMENTIT OVAT TÄRKEITÄ, KOSKA
NE SAAVAT MEIDÄT AIKA AJOIN
UNOHTAMAAN, ETTÄ OLEMMEKIN VAIN
PIENIÄ IHMISIÄ MATKALLA OSTAMAAN
POSTIMERKKEJÄ. – GEERT MAK

sai 20 vuoden tauon jälkeen takaisin oikeuden yhdyskunta- ja rakennusalan diplomi-insinöörien kouluttamiseen. Tarkoitus on saada aikaan muun muassa uudenlaista eri aloja leikkaavaa suuntautumista korjausrakentamiseen ja terveyteen. SAFA ja Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL olivat mukana kannattamassa koulutuksen käynnistämistä.

Toivotan Ouluun menestystä vaalimisen ja rakentamisen monialaisessa yhteistyössä.

Leena Rossi
SAFAn puheenjohtaja

Maija Holma, Alvar Aalto -museo

Samaan aikaan Seinäjoella!

ALVAR AALTO -VIIKKO 13.–17.9.2017

Alvar Aalto -viikko on täynnä arkkitehtuuriin keskittyviä, monipuolisia ja vuorovaikutteisia tapahtumia, jotka tarjoavat kiinnostavaa sisältöä sekä kaupunkilaisille että alan opiskelijoille ja ammattilaisille.

Check out!

ALVAR AALTO WEEK 13.–17.9.2017

The Alvar Aalto Week offers an interesting, interactive programme for local residents and students and professionals in the field. The events will focus on Alvar Aalto's oeuvre and design ideology, along with topical issues related to the built environment.

www.alvaraalto.fi/alvaraaltoviikko

Tapahtuman järjestävät yhteistyössä
Alvar Aalto -akatemia / Alvar Aalto -säätiö ja
Seinäjoen kaupunki

The event is organized in cooperation with
Alvar Aalto Academy / Alvar Aalto Foundation
and City of Seinäjoki

6. Kansainvälinen Alvar Aalto arkkitehtuuritapaaminen TEKNOLOGIA JA HUMANISMI

6th International Alvar Aalto Meeting on Contemporary Architecture TECHNOLOGY AND HUMANISM

SEINÄJOKI 14.–15.9.2017

Teknologia ja humanismi -arkkitehtuuritapaamisen puheenvuorot liikkuvat humanismin, arkkitehtuurin teorian ja digitalisaation välimaastossa ja peilaavat kiinnostavalla tavalla rakennetun ympäristön ajankohtaisia aiheita.

The speeches of the seminar acknowledge the relationship between evolving technology and changing premises for human wellbeing within the context of the built environment.

Osta lippusi nyt!

2-pv €120

1-pv €80

opiskelija €40

Book your ticket now!

2-days €120

1-day €80

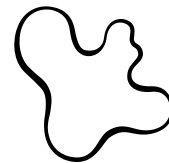
student €40

Ohjelma ja liput | Program and tickets

www.alvaraalto.fi/alvaraaltomeeting

Seinäjoki

ALVAR AALTO

Arkkitehtuurin Finlandia -ehdokkaat peruskorjauskohteita

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA myöntää Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon nyt neljättä kertaa. Esiraadin valitsemat vuoden 2017 finalistit – Tarton Paavalinkirkko, Aalto-yliopiston Harald Herlin -opimiskeskus, Helsingin kaupunginteatteri ja Roihuvuoren ala-aste – ovat kaikki alun perin Suomen itsenäisyyden aikana valmistuneita kohteita. Palkinnon saajan valitsee OP Ryhmän pääjohtaja, vuorineuvos Reijo Karhinen. Voittaja julkistetaan 2. lokakuuta.

”SOPUSOINTU UUDEN JA VANHAN KESKEN TEKEE JOKAISessa KOHTEESSA VAIKUTUKSEN. ON HienoA, ETTÄ SUOMI 100 -JUHLAVUONNA PÄÄSEN OSALTANI OSOITTAMAAN ARVOSTUSTA PERUSKORJAUSTYÖLLE.
– REIJO KARHINEN

Voittajan valitsee OP Ryhmän Reijo Karhinen

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon valitsijaksi on kutsuttu muun kuin arkkitehtuurin saralla ansioituneita, kansainvälisestikin tunnettuja suomalaisia. OP Ryhmän pääjohtaja, vuorineuvos Reijo Karhista kiehtoo tämän vuoden palkintoehdokkaissa erityisesti se, miten arkkitehtonisesti arvokkaat rakennukset voidaan uudistaa tulevaisuuden käyttötarkoituksiin sopiviksi, säilyttäen kuitenkin hienosti alkuperäisen arkkitehtuurin erityispiirteet.

”Sopusointu uuden ja vanhan kesken tekee jokaisessa kohteessa vaikutuksen. On hienoa, että Suomi 100 -juhlavuonna pääsen osaltani osoittamaan arvostusta peruskorjaustyölle. Muutos ympärillämme haastaa myös julkiset rakennukset muuntautumaan. Rakennustenkaan kohdalla uudistuminen ei ole vain vaihtoehto, se on elinehto – jolle toteutustapoja löytyy monia”, Karhinen toteaa.

NINA KAVERINEN

OP Ryhmän pääjohtaja, vuorineuvos Reijo Karhinen.

Vapaa-ajallaan Karhinen harrastaa vanhojen hirsitalojen purkua ja uudelleen pystytystä omin käsin. Rakentaminen on vahvasti läsnä myös Karhisen päivätyössä ja luottamustoimissa.

”OP Vallila ja Uusi Lastensairaala ovat esimerkkejä upeista vahvojen tarinoiden kohteista. Vallilan korttelissa tavoitteenamme oli luoda vanhaan kortteliin tilat, jotka tukevat tulevaisuuden tapoja tehdä työtä – uutta ja vanhaa sopivasti yhdistäen.”

Finalistit edustavat vaalimisen arvoista rakennustaidetta Suomen itsenäisyyden ajalta

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon esiraati on päättänyt nostaa esiin laadukkaita korjausrakentamiskohteita.

”Uuden, laadukkaan arkkitehtuurin tekemisen rinnalla on yhtä tärkeää ylläpitää arvokasta rakennusperintöämme.

UUDEN, LAADUKKAAN ARKKITEHTUURIN TEKEMISEN RINNALLA ON YHTÄ TÄRKEÄÄ YLLÄPITÄÄ ARVOKASTA RAKENNUSPERINTÖÄMME.

– JANNE PIHLAJANIEMI

Valitut kohteet ovat olemassaolonsa aikana osoittautuneet vaalimisen arvoiseksi rakennustaiteeksi. Niihin viime vuosina tehdyt korjaustoimenpiteet ovat kunnioittaneet ja jopa kirkastaneet alkuperäistä arkkitehtonista ajatusta, mutta samalla tuoneet rakennuksiin myös tämän hetken näkökulmasta onnistuneita oman aikansa jälkiä, synnyttäen ajallista kerroksellisuutta”, esiraadin puheenjohtaja **Janne Pihlajaniemi** perustelee finalistikohteiden valintaa.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA myöntää Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon nyt neljättä kertaa. Voittaja julkistetaan kansainvälisenä arkkitehtuurin päivänä 2.10. Helsingissä järjestettävässä tilaisuudessa. Lisäksi SAFAn paikallisosastot juhlistavat kansainvälistä arkkitehtuurin päivää järjestämällä opastettuja kierroksia arkkitehtuurikohteisiin ja muita tapahtumia. Tapahtumat ovat osa Suomi 100 -hanketta.

Arkkitehtuurin Finlandia -esiraadin jäsenet

Esiraatiin kuuluivat tänä vuonna Oulun yliopiston arkkitehtuurin professori ja Arkkitehdit m3:n osakas **Janne Pihlajaniemi** (esiraadin puheenjohtaja), taiteilijaprofessori **Sari Nieminen**, Aalto-yliopiston asunusuunnittelun professori ja ARK-house arkkitehtien osakas **Hannu Huttunen** sekä &-toimiston osakas **Janne Teräsvirta**. Raadin sihteerinä toimi SAFAn pääsihteeri **Paula Huotelin**.

Verkkosivut: www.arkkitehtuurinfinlandia.fi
Facebook: www.facebook.com/ARKFinlandia
Twitter: twitter.com/ArkfinPrize

Viime vuoden Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon sai Rovaniemen keskustan katsomorakennus Railo. Kuvassa palkitut: oikealta pääsuunnittelija Aaro Artto, Satu Niemi ja Jussi Vakkilainen Arkkitehtityöhuone APRT:stä. Kohteen valitsi entinen pääministeri Paavo Lipponen.

A rkkitehtuurin Finlandia -palkinto myönnetään kolmen viime vuoden aikana valmistuneen uuden rakennuksen tai rakennusryhmän suunnittelusta tai korjaussuunnittelusta. Palkinto voidaan myöntää joko suomalaisen tai ulkomaisen arkkitehdin tai arkkitehtitoimiston Suomeen suunnittelemasta työstä tai suomalaisen arkkitehdin tai arkkitehtitoimiston ulkomaille suunnittelemasta työstä.

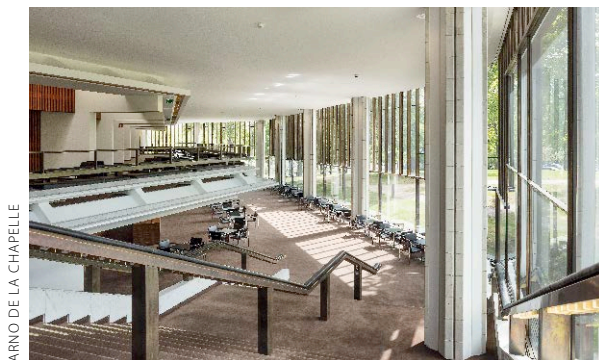
Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon valitsijaksi valitaan vaikuttaja, joka on tullut tunnetuksi muun alan kuin arkkitehtuurin asiantuntijana. Tuomari tekee valinnan esiraadin valitsemien kohteiden joukosta. Palkinnon tarkoitus on lisätä arvostusta luovaa korkealuokkaista arkkitehtuuria kohtaan sekä nostaa esille arkkitehtuurin kulttuurista arvoa ja hyvinvointia lisäävää merkitystä.

PIPSA PENTTINEN

HELSINGIN KAUPUNGINTEATTERIN 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi koko rakennus on peruskorjattu. Rakennusta kunnioittava hienovarainen uudistaminen ja tekninen taituruus näkyvät hienolla tavalla teatterin peruskorjauksessa. **Timo Penttilän** arkkitehtuurin erityisominaisuudet on kyetty säilyttämään ja osin myös palauttamaan alkuperäiseen asuunsa huolimatta rakennukseen tuodusta uudesta tekniikasta. Tänä vuonna valmistuneen peruskorjauksen suunnittelusta vastasi LPR-arkkitehdit (arkkitehdit **Pauno Narjus**, **Richard Alaskewicz** ja **Tiitta Itkonen** sekä sisustusarkkitehdit **Tuomas Lemmetyinen** ja **Philip Kronqvist**) yhteistyössä Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

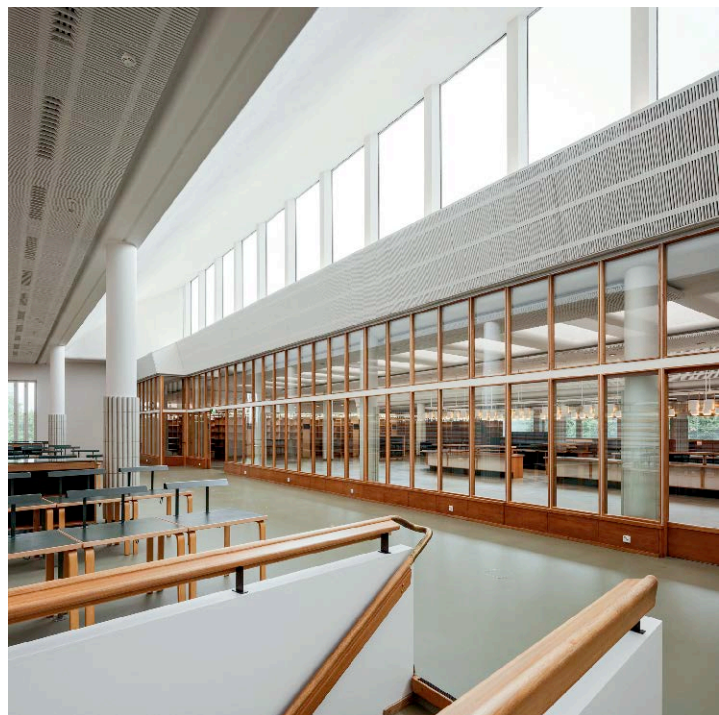
OTANIEMEN KAMPUKSEN KIRJASTO valmistui vuonna 1970 täydentämään arkkitehti **Alvar Aallon** suunnittelemaa kokonaisuutta. Peruskorjauksessa rakennuksen ulkoarkkitehtuuri ja kirjaston salitilat kalusteineen säilytettiin ennallaan. Uusiksi tiloiksi avattiin oppimiskeskus alkuperäisiin kirjavarastokerroksiin. Tilojen arkkitehtoniset ratkaisut ja nykyaikaiset sisustusratkaisut luovat tuttuun kokonaisuuteen uuden aikakauden tuntua. Viime vuonna valmistuneen laajennuksen suunnittelusta vastasi Arkkitehdit NRT (arkkitehdit **Teemu Tuomi** ja **Tuomo Remes** sekä hankesuunnitteluvaiheessa **Eeva-Liisa Elo-Lehtinen**) ja sisustussuunnittelusta Arkkitehtitoimisto JKMM (sisustusarkkitehti **SIO Päivi Meuronen**).

ARNO DE LA CHAPELLE

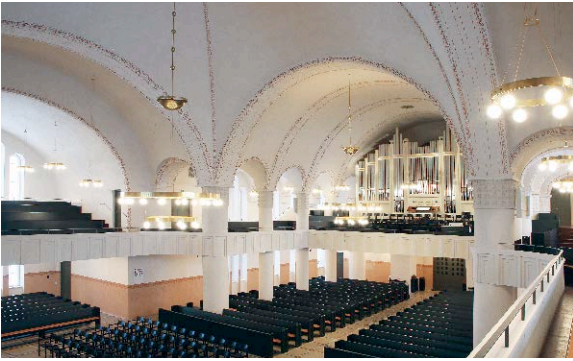
TUOMAS UUSHEIMO

TARTON PAAVALINKIRKON JA SEURAKUNTAKESKUKSEN

restaurointi ja laajennus valmistui vuonna 2015. Lähes kymmenvuotisen korjaus- ja laajennushankkeen veti arkkitehti **Merja Niemisen** ja taiteilijaprofessori **Kari Järvisen** entistämiseen erikoistunut toimisto. Projektiarkkitehtina toimi **Päivi Pennanen** ja valaistus- ja kalustesuunnittelusta vastasi **Markku Nors**. Arkkitehti **Eliei Saarisen** suunnittelema ja yhtenä hänen merkityönään pidetty Paavalinkirkko vihittiin käyttöön vuonna 1917. Restauroinnissa rakennuksen arkkitehtoniset arvot on onnistuttu hienosti puhdistamaan esille. Rakennuksen kellariin on rakennettu uusi krypta ja kolumbaario sekä pihalle muistolehto.

JARLETTSONEN

ROIHUVUOREN ALA-ASTEEN perusparannuksen suunnitteli Jeskanen-Repo-Teränne Arkkitehdit (arkkitehdit **Timo Jeskanen** ja **Juha Kihlström**). Työ valmistui viime vuonna. Ulkoapäin yksinkertainen, suorakaiteen muotoinen rakennus kätkee hienostuneella luonnonvalon ohjaamisella jäsenne-tyt sisätilat. Ilmanvaihdon uudistamiseksi rakennettiin kaksi rakennuksen pituussuuntaista huoltotunnelia. Alas lasketut kattovyöhykkeet sijoitettiin opetustiloissa käytäväseinän ylä-lasin alapuolelle. Näillä oivalluksilla rakennuksen alkuperäinen tilarakenne saatiin säilytettyä. Professori **Aarno Ruusuvuoren** suunnittelema koulu valmistui vuonna 1967.

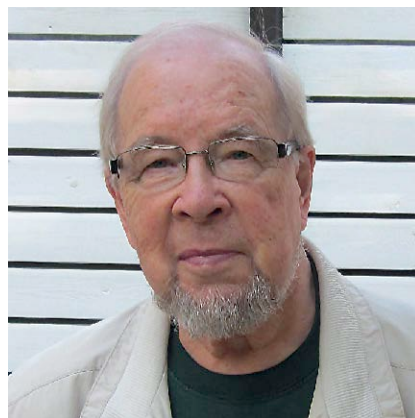

KUVIO OY

Kirmon kyydissä

Arkkitehti-lehti vuonna 1967

Myöhäisenä lokakuun iltana vuonna 1966 neljä arkkitehtiä istui ravintola Rivolissa ja keskusteli *Arkkitehti*-lehdestä. Seurassani pöydässä illastivat Kirmo Mikkola, Aulis Blomstedt ja kolmas kollega, jonka nimeä en enää muista. Allu kuului silloin SAFAn hallitukseen ja minä puolestani olin liiton varapuheenjohtaja. Illan tuloksena SAFAn hallitus kutsui Kirmo Mikkolan *Arkkitehti*-lehden päätoimittajaksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Syksyllä 1966 oli aistittavissa muutoksen tuulia. Yhdyskuntasuunnitteluun kohdistui suuria odotuksia, vanhojen rakennusten purkamisinnosta moitittiin myös arkkitehteja, keväällä esitetty Lapualaisoppera ennakoi kulttuurin politisoitumista.

Päätoimittajan pesti oli ollut haettavana, mutta haku ei tuonut toivottua tulosta. Niinpä katseet kohdistuivat hieman yli kolmekymppiseen Mikkolaan, joka tunnettiin laajakatseisena ja urbanismista kiinnostuneena kollegana.

Toimittajikseen Kirmo kutsui valmistumisvaiheessa olevat arkkitehtiylioppilaat Sakari Laitisen ja Matti Seppäsen, jotka myös taittoivat lehden. Kaikki kolme olivat lehtialalla ensikeräisiä. Lehden toimitussihteeriksi nimitettiin lehdenseuramattilainen Maj-Lis Lappo.

Arkkitehti-lehden ensimmäinen kaksoisnumero käsitteli Helsingin ydinkeskustan ongelmia. Matti Seppäsen kokoomassa aineistossa esiteltiin tiedossa olevat keskustan suunnitelmat, rakennus- ja saneeraushankkeet, joita oli kaikkiaan kaksitoista. Niistä jäi sittemmin toteutumatta vain kaksi: Makkaratalon laajentaminen Aleksanterinkadulle asti sekä Vuorikadun ja Mikonkadun välisen korttelin uudelleenrakentaminen. Pääkirjoituksessaan Kirmo toivoi aatekilpailua keskustan yleiskaavasta. Sitä ei tullut, mutta lehti tarjosi oivan avauksen kriittiselle keskustelulle. Lehden irtonumerot myytiin loppuun!

Seuraavan kaksoisnumeron teemana oli kaupunkisuunnittelu. Kaj Nyman kirjoitti kaupunkimiljöön tulevaisuudesta ja Tapio Periäinen kaupungin rakenteesta. Esiteltävät suunnitelmat kuvastivat maamme kaupunkisuunnittelun uusia pyrkimyksiä: Erik Kråkströmin asemakaava Vaasaan, Erkki Juutilaisen Lappeenrannan keskustakortteli, Marjatta ja Martti Jaatinen Oulun monumentaalikeskus sekä Bengt Lundstenin Kortepohja Jyväskylässä. Kolme viimeksi mainittua olivat kilpailuvoittoja.

Bengt Lundstenin ja Esko Kahrin kaksikerroksiset elementtirakenteiset rivitalot Kortepohjassa ovat edelleen näyttävä esimerkki ajankohdan moduulimitoitukseen perustuvasta suunnittelusta.

Viitosnumerossa esiteltiin kuusi Pekka Pitkäsen suunnittelemaa rakennusta. Melikympinen turkulaisarkkitehti tunnettiin hienovaraisena betonin käyttäjänä, jonka kilpailuvoitto, Pyhän ristin kappeli Turun hautausmaalle, oli silloin valmistumisvaiheessa. Pekka kirjoitti lehteen myös ajankohtaisen artikkelin betoniarkkitehtuurista.

Lehden kuutosnumero käsitteli arkkitehtuurin tutkimusta. Aineisto koostui yhdeksästä esitelmästä, jotka oli pidetty kevään 1967 Arkkitehtipäivillä – melko rankka ohjelma! Tänäpäin niitä lukiessa joukosta erottuu Nils-Erik Wickbergin yhä tuore esitys *Arkkitehtuuritutkimuksen historiasta*.

Kirjoituksessaan Wickberg toteaa muun muassa Vitruviuksen teoksen *De Architectura* säilyttäneen asemansa eräänlaisena arkkitehtuurin käsikirjana läpi vuosisatojen. Teos jakautuu kymmeneen kirjaan. Jokaisen niistä alottaa johdanto, jossa kirjailija pohtii yleisiä ammattiin liittyviä kysymyksiä.

Tässä ote Nissen tekstistä: "Vitruviusta kuohuttaa se, miten nykypäivänä kouluttamattomat ja käytännössäkin kokematomat henkilöt harjoittavat meidän tärkeitä ammattiammeja

kuinka mikä hutilus tahansa käyttää arkkitehdin titteliä, kun arkkitehti itse sitä vastoin tarkasti varoo ammattitaidottomana esiintymästä suutarina tai vanuttajana.” Hmm...

Lehden numero 7–8 oli kokonaan omistettu SAFAn 75-vuotisjuhlalle. Se koostui kahdestakymmenestä kirjoituksesta, jotka lehti oli pyytänyt koti- ja ulkomaisilta kollegoilta ja asiantuntijoilta. Tuloksena on kelpo valikoima erilaisia artikkeleita – kohteliaita, asiallisia, aatteen ja innoituksen sävyttämiä – makupalana Hilding Ekelundin piirroksin kuvitettu ote matkapäiväkirjasta vuodelta 1926.

Seuraavassa numerossa esiteltiin paljon keskustelua herättänyt Dipoli. Reima Pietilä oli laatinut lehteen selostuksen, morfologisen yksinpuhelun, jossa hän omia uudissanojaan viljellen todisteli värisävän viivan oikeutusta.

Lehti oli etukäteen pyytänyt kolmelta ulkomaiselta arkkitehtuuriteoreetikolta arvioinnit Dipolista. Heille oli lähetetty lehdessä julkaistava kuva-aineisto sekä Reiman teksti (*Literal morphology*). Christian Norberg-Schulz toteaa kirjoituksensa aluksi, että ”parasta olisi olla yleensä kirjoittamasta Dipolista mitään, pitäisi vain ottaa rakennus sellaisena kuin se on”. Udo Kultermann arvioi, että rakennus ilmentää sitä, mitä Reima on sanonutkin: ”Rakennamme itsellemme.” Oskar Hansenin mielestä Dipoli murtaa tavanomaisuuden ja protestoi ideattomuutta vastaan.

Nyt kun Dipoli taas avautuu pitkän peruskorjauksen jälkeen, on kiinnostavaa lukea aikalaiskriitikkojen arviot viiden vuosikymmenen takaa.

Kaksoisnumero 10–11 käsitteli teatterisuunnittelua. Sakari Laitinen oli laatinut siihen teatterirakennusten historiikin, joka on terveellistä luettavaa tänäänkin. Timo Penttilän Helsingin kaupunginteatteri on lehdessä näyttävästi esillä teatteriteknikkaa myöten.

Oloissamme poikkeuksellisen suurta teatterirakennusta esitellessään Timo Penttilä toteaa: ”On tapana kutsua mittavin ulkonaisin puittein varustettuja teattereita ’statusteattereiksi’, mutta myös monien pienten, vaatimattomien, kokeilevien, protestoivien teattereiden yleisöä rasittaa omanlaisensa statuksen painolasti... Kaiken lähtökohtana on teatterin idea, joka pystyy herättämään spontaania vastakaikua yhteiskunnan laajoissa piireissä.”

Temppeliaukion kirkkoa, Dipolia ja Finlandia-taloa parjattiin sittemmin 1970-luvun vasemmistolaistuulessa ”kerska-arkkitehtuuriksi”. Kumma kyllä, kaupunginteatteri säästyi tältä kiviykseltä. Johtuikohan se kenties siitä, että rakennus sijaitsi Pitkänsillan pohjoispuolella?

Suomessa oli vastikään tehty päätös siirtymisestä peruskoulujärjestelmään, jonka tavoitteena oli sekä organisatori-

KAIKEN LÄHTÖKOHTANA ON TEATTERIN
IDEA, JOKA PYSTYY HERÄTTÄMÄÄN
SPONTAANIA VASTAKAIKUA
YHTEISKUNNAN LAAJOISSA PIIREISSÄ.

nen että pedagoginen reformi. Lehti käsittelee viimeisessä numerossaan tämän uudistuksen haastetta arkkitehtikunnalle. Artikkeleiden lisäksi julkaistiin kuusi koulurakennusta, jotka oli tietenkin suunniteltu vanhan koulujärjestelmän pohjalta. Mukana olivat äskettäin viidenkymmenen käyttövuoden jälkeen peruskorjatut oppilaitokset: Aarno Ruusuvuoren Roihuvuoren koulu sekä Timo ja Tuomo Suomalaisen Haagan ammattikoulu.

Arkkitehti-lehti 1967 oli Kirmo Mikkolan toimituksen ensimmäinen vuosikerta. Seuraavana oli edessä ”Hullu vuosi 1968”. Mutta se onkin jo kokonaan toinen tarina.

Osmo Lappo

Lähteet: Arkkitehti-lehti 1967;
keskustelu Matti Seppäsen kanssa.

Lizan ihmemaassa

SAANA WANG

S AFA:n järjestämässä seminaarissa *Laatua arkeen – taide osana suunnittelua ja rakentamista* arkkitehti Liza Fior esitteli poikkitieteellisen ja -taiteellisen MUF-toimistonsa projekteja. Tapasimme seminaarin yhteydessä ja keskustelimme yhteistyön, sattumusten ja hitaasti etenemisen merkityksestä taiteessa ja arkkitehtuurissa.

Useat töistäsi ovat kotikaupungissasi Lontoossa, mutta teet töitä myös ulkomaille. Koetko haasteita työskennellessäsi ulkomailla?

– Haaste projektien tekemisessä ulkomaille on se, että haluan viettää projektin kanssa aikaa – edetä hitaasti ja tutustua tilanteeseen ja tonttiin. Joskus sattumus tulee avuksi. Meillä oli projekti Pittsburghissa ja menimme tarkoituksella paikalle päivää aikaisemmin. Sattuipa olemaan paikallisen jalkapallojoukkueen kotipeli. Populaatio kasvaa kotipelien aikana viisinkertaiseksi, kun kaikki esikaupunkiin muutaneet ihmiset palaavat takaisin kaupunkiin. Ja kaikki tuovat mukanaan grillit. He tuovat esikaupungin kaupunkiin, mitä kutsutaan nimellä ”tailgating”.

Onneksemme olin ollut Lontoossa seminaarissa, jossa nainen ennen minua kertoi yhteisöaktivismista juuri samalla kadulla, jolla meidän tuleva projektimme sijaitsi. Sain hänen yhteisöaktivismiprojektistaan taustatukea tutkimuksellemme, ja tästä projekti syntyi.

Pidätkö siitä, että projektit kasvavat tällä tavalla, sattumusten kautta – tuoden yhteen eri alojen ajatuksia ja ihmisiä?

– Ensin pitää ymmärtää projektin suuntaviivat. Sen jälkeen haluan luoda laajemmat ääriviivat, tuoda mukaan jotakin yllättävää, mitä ei ole osattu pyytää. Teemme tutkimusta yhteistyössä tilaajan kanssa ja muotoilemme yhteisymmärryksessä kuvauksen siitä, mitä olemme tekemässä.

Suomessa tutkimusta saatetaan pitää jopa kirosanana rakennusprojekteissa. Miten olet kokenut tutkimuksen merkityksen erityisesti tilaajan silmissä?

– Joskus ihmiset eivät halua tietää yhtään enempää ja pitävät tutkimusta harhatienä itse suunnittelutyöstä. Mutta he havahtuvat sen tärkeyteen nähdessään lopputuloksessa tutkimuksen tuoman lisäarvon.

Me mietimme edelleenkin MUFissa, miten rajaamme ja esittelemme tutkimusosuuden. Työskentelemme tiiviisti graafikon kanssa, joka visualisoi tutkimustulokset helposti ymmärrettäväksi infografiikaksi. Tätä kautta tilaajat haluavat käyttää ja jakaa tutkimustuloksia. Käytämme myös tuttuja käsitteitä, joihin ihmiset pystyvät lataamaan tunnettuja merkityksiä omasta elämästään.

Teette paljon strategioita, jotka poikkeavat perinteisistä arkkitehtuurisuunnitelmista. Miten hyvin asiakkaat pystyvät hyödyntämään niitä käytännössä?

– Pittsburghiin sijoittuvassa projektissa teimme strategian, jossa oli neljäkymmentä keinoa projektin toteuttamiseen.

Me jätimme asiakkaille näitä pieniä piirustuksia tarvittavine toteutusinformaatioineen. He vain tekivät ne ja lähettivät kuvia toteutuksista meille.

Jos ymmärtää, keitä ovat pelaajat, mikä on kenttä, voi luoda heille sopivat pelisäännöt, joita he voivat itse soveltaa.

Toimistonne väki koostuu arkkitehdeista, taiteilijoista ja tutkijoista. Mikä on tällaisen ammatillisen diversiteetin merkitys?

– Teemme paljon yhteistyötä eri alojen tutkijoiden ja taiteilijoiden kanssa. Se tuo työskentelyyn monimuotoisuutta ja rikkautta. Teemme projektikohtaisia tiimejä, joissa on eri alojen asiantuntijoita.

Mikä on taiteen ja arkkitehtuurin ero?

– En usko, että arkkitehdit haluaisivat itseään kutsuttavan taiteilijoiksi. Arkkitehdeilla on ainakin Britanniassa tietty legitimi asema. Arkkitehtuuria ohjaa rakenteet ja konventiot, kun taas taiteen kenttä on avoin, vapaa maaperä. En usko, että arkkitehdit haluaisivat täydellistä vapautta. MUFin taiteellisen perustajajäsenen **Katherine Clarken** sanoin: ”Jos arkkitehdit käyttäytyisivät kuten taiteilijat, he olisivat jo vankilassa.”

Jos MUFin koko olemassaolon ajalta tehtäisiin sarjakuva ”Lizan ihmemaassa”, mitä hetkiä kuvaruudut esittäisivät?

– Ensimmäinen ruutu olisi ensimmäinen kilpailu, jonka teimme yhdessä. Se oli taidegalleria, jossa tärkeää oli luoda kohtaamisia ulkopuolisen maailman ja taideinstituution välille. Ajattelimme epäselviä, epätarkkoja rajoja – missä alkaa katu, missä rakennus. Ensimmäinen työ usein saattaa määrittää toimiston tulevaisuudenkuvan. Tämä johti hankesuunnitelmaan, jonka tuloksena totesimme, ettei rakennusta kannata tehdä. Mufmainen työtapana ei ole nopea tie rikkauksiin.

Toinen olisi karttakuvaa Lontoosta, Shoreditch ja Hackney esiin nostettuina. Toinen varhainen työmme sijoittui Shoreditchin ja Hackneyn alueille ennen kuin noilla alueilla tapahtui mitään. En nyt sanoisi, että MUF on Lontoon gentrifikaation takana, koska yhdellä toimistolla ei ole moista valtaa. On ollut mielenkiintoista seurata alueiden muutosta.

Kolmas olisi yhteiskuva Katherinein ja toimiston muiden upeiden naisten kanssa. Katherine on hyvin erilainen persoona kuin minä, kiinnostunut yksityiskohdista. Yhteistyö hänen kanssaan on rikkaus. Verkkosivuiltamme on toimiston sukupuu. Siihen on kuvattu kaikki perustajajäsenet. Moni on lähtenyt ja perustanut myöhemmin oman toimistonsa, ja osa on tullut takaisin. Mutta tärkeintä kaikessa on eettinen pohja, joka sitoo meidät yhteen.

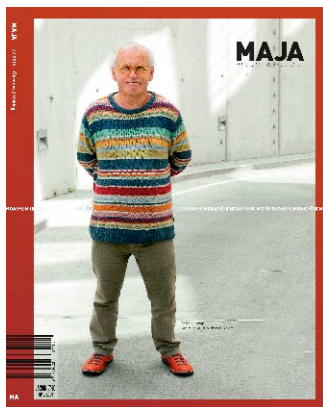
Emmi Keskisarja

Kesäkuussa Yrittäjä-SAFA otti kantaa *Helsingin Sanomien* arkkitehtuurikirjoitteleen ja tapaan jättää suunnittelijat mainitsematta. *Turun Sanomissa* haastateltiin SAFAn puheenjohtajaa **Leena Rossia** kuntien kaavoittajapulasta. Arkkitehtipäivien SAFA 125-vuotisiltaujuhlassa juhlapuheen pitänyt **Vilhelm Helander** ruoti *Rakennuslehdessä* rakennuskulttuurin ja kaupunkisuunnittelun tilaa Suomessa.

Helsingin Sanomat uutisoi 27.6. otsikolla *Arkkitehtuuria ei ole ilman suunnittelijoita*: ”Juttuja voi hyvällä syyllä verrata konserttiarvosteluihin, joissa kapellimestaria tai säveltäjää ei mainittaisi lainkaan, tai kirja-arvosteluihin, joissa puhuttaisiin vain kirjan aiheesta ja juonenkäänteistä, ilman mainintaa teoksen kirjoittajasta”, toteavat mielipidekirjoituksen allekirjoittaneet Leena Rossi, Tiia Ettala ja Miia-Liina Tommila.

Turun Sanomat uutisoi 27.6. otsikolla *Kunnat kilpailevat pätevistä kaavoitusarkkitehdeista*: SAFA myöntää vuosittain Wuoriopalkinnon nuorelle arkkitehdille. Ehdokkaiden joukossa on usein ansiokkaita yhdyskuntasuunnitteluun liittyviä diplomitoivia. ”Suomalaisen arkkitehtikoulutuksen ehdoton erityispiirre on muutenkin se, että meillä rakennussuunnittelijoidenkin osaamiseen yhdistyy vahvasti yhdyskuntasuunnittelun ymmärtäminen. Arkkitehdin ammatilliseen eetokseen kuuluu yhteiskuntaan vaikuttaminen, joten sillä osin kaavoitusala on luonteva valinta osalle”, Rossi sanoo.

Rakennuslehti uutisoi 9.6. otsikolla *Miten arkiympäristöstä tulee arkkitehdin hyve?*: ”Onko kaupunkisuunnittelu jämähtänyt ainoaan kaavioon: kasvukeskuksissa umpikortteleita sullotaan jokaiseen puisto- tai maise-matilaan. Ellei sitten yritetä toteuttaa jo 100 vuotta vanhaa ihannetta, autoilta kansitasoita kohoavia tornitaloja. Tarvitaan uutta näkemystä”, Helander peräänkuuluttaa.

MAJA sai uuden kustantajan

Viron oma arkkitehtuurilehti *MAJA* on taas ilmestynyt pienen tauon jälkeen. Katkoksen syynä on ollut muun muassa kustantajan vaihtuminen ja ongelmat palkkioasioiden kanssa. Lehdelle piti napakasti kehittää uudenlaiset puitteet.

Kesällä vihdoinkin ilmestynyt kaksoisnumero 89–90 on päätoimittaja **Katrin Koovin** viimeinen ja volyymiltään runsas. Uudeksi päätoimittajaksi on valittu arkkitehti **Kaja Pae**, joka on ollut mukana lehden toimitustyössä.

Edellisen kustantajan Solnessin jälkeen lehteä kustantaa nyt MTÜ Arhitektuurikirjastus. Sen takana ovat Viron arkkitehtien sekä sisustus- ja maisema-arkkitehtien liitot. Lehden ulkoasu ja formaatti saattavat jonkin verran muuttua, mutta lehti julkaistaan jatkossakin kaksikielisenä eli viroksi ja englanniksi.

Kansikuvatytöt ja -pojat

Katrin Koov aloitti käytännön, että lehden kannessa esiintyy arkkitehteja. Ensimmäisinä tämän idean mukaisina kansikuva-poikina olivat Kadarik Tüür Arhitektid (KTA) -toimiston **Mihkel Tüür** ja **Ott Kadarik**.

Uusimmassa numerossa on kansikuvatyttöä Kavakavan **Siiri Vallner**. Ujona ja itsenäisenä tunnettu Vallner on antanut pitkään haastattelun, jossa hän kommentoi toimiston tärkeimpiä töitä ja kertoo myös siitä, kuinka vuodet Tanskassa ja Yhdysvalloissa vaikuttivat hänen ajatteluunsa. Tärkeimpänä meilläään olevana työnään hän mainitsee yhden Tallinnan pääkaduista, jonka ilmettä ja toimivuutta toimisto on muokkauttanut kaikenlaisille käyttäjille nykyistä paremmin sopivaksi.

Kansallismuseo pääosassa

Kaksoisnumeron yhden pääroolin vie Tartossa sijaitseva Viron uusi kansallismuseo, jota käsitellään useassa artikkelissa. Artikkelien avulla pääsee kattavasti tutustumaan museoon ja sen suunnitteluhistoriaan ja -filosofiaan.

Viron arkkitehtuurimuseossa työskentelevä **Carl-Dag Lige** pohtii Memory Field -kilpailuehdotuksen mukaan toteutetun

museon ”moderniutta”. Museota vuosina 2006–2012 johtanut **Krista Aru** kertoo museohankkeen taustoista ja projektin eri vaiheiden aikana voitetuista ongelmista ja vastoinikäymisistä.

Lehti julkaisee myös voittajaryhmän yhden arkkitehdin, Suomessakin luennoineen **Lina Ghotmehin** haastattelun sekä keskustelee virolaisten projektiin osallistuneiden arkkitehtien kanssa. Yksi artikkeleista käsittelee museon alueen maisemasuunnittelua.

Kritiikkiä Kulttuurikattilan nykytilasta

Kavakavan ideoima Kulttuurikattila (Kulttuurikatel) on Viron EU-puheenjohtajavuoden yhtenä tapahtumapaikkana, mistä syystä sekä Viron arkkitehtiliitto että arkkitehtuurikeskus ovat evakossa kansalliskirjastossa. Evakossa tai näkymättömissä on kriittisen kirjoittajan **Maria Hansarin** mukaan myös kaikki se, minkä Kavakavan mukaan piti rakennuskompleksissa olla mahdollista.

Viime vuosisadan alun voimalaitoskompleksi on suurelta osalta korjattu kaikkea muuta kuin arkkitehtien alkuperäisten ajatusten mukaiseksi. Se, minkä piti olla uudenlainen avoin luovan toiminnan ja kulttuurin tekemisen keskus, on Hansarin mielestä muokkautunut elitistiseksi rakennukseksi, jonka tiloja vuokrataan toinen toistaan finimmille tapahtumille. Kulttuurikattilan tulevaisuutta hahmotelleen arkkitehtitoimiston syvällisimmistä ajatuksista jäljellä ei taida olla kuin varjo vain.

Naisten lehti

Vuodesta 1994 ilmestynyt *MAJA* on pitkään ollut naisten käsissä. Edellinen, lehteä pitkään päätoimittanut taidehistorian asiantuntija sekä arkkitehtuurin tuntija **Triin Ojari** ei ole arkkitehti, mutta hän luotsaa nykyään Viron arkkitehtuurimuseota. Katrin Koov on sekä liiton puheenjohtaja, suunnitteleva arkkitehti että nyt myös lasten arkkitehtuurikoulutusta museolla kehittävä tekijä.

Lehden sisältö on suomalaisillekin äärimmäisen kiinnostava.

Tarja Nurmi

MUSEOSSA AVAUTUU KAKSI UUTTA NÄYTTELYÄ

Tervetuloa näyttelyiden avajaisiin
tiistaina 12.9.2017 klo 18!

ALVAR AALTO -MITALI 50 VUOTTA Iso näyttelysali 13.9.2017–25.2.2018

Arvostettu kansainvälinen arkkitehtuuripalkinto, Alvar Aalto -mitali, täyttää 50 vuotta. Mitalin kunniakasta historiaa juhlitaan Arkkitehtuurimuseon ja Alvar Aalto -museon yhteistyönä näyttelyllä, joka esittelee kaikki mitalistit silloin ja nyt. Näyttelyssä tullaan näkemään myös mitalin kansainvälinen ulottuvuus: 50 vuoden aikana mitali on jaettu 13 arkkitehdille 10 eri maahan.

ALVAR AALTO -MITALI 2017 Pieni näyttelysali 13.9.–19.11.2017

Pienen salin näyttely esittelee vuoden 2017 mitalistin, joka palkitaan syyskuussa pidettävässä juhlaseminaarissa Finlandia-talossa.

Alvar Aalto -mitalin 50-vuotisjuhlaseminaari Tiistai 12.9.2017 klo 14, Finlandia-talo

Vuoden 2017 Alvar Aalto -mitalisti palkitaan Finlandia-talon juhlaseminaarissa. Mitalin jakaa pormestari Jan Vapaavuori ja juhluennon pitää professori Juhani Pallasmaa. Mitalin jakamisesta vastaavat Alvar Aalto -säätö, Arkkitehtuurimuseo, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA, Rakennustaiteen seura ja Helsingin kaupunki.

Hirsitetris museon pihalla kutsuu nauttimaan loppukesän lämpimistä päivistä. Paviljonki syntyi Oulun yliopiston, Oulun ammattikorkeakoulun ja Arkkitehtuurimuseon yhteistyönä.

EERO SAARINEN HONORARY LECTURE

Torstai 7.9.2017 klo 17–19
Ateneum, Kaivokatu 2 Helsinki

Arkkitehtuurimuseon Eero Saarinen Honorary Lecture järjestetään jälleen osana HDW Arkkitehtuurin päivää. Luennoille kutsutaan kansainvälisesti menestystä saavuttanut arkkitehti kertomaan töistään, urastaan ja vaikutteistaan. Tänä vuonna luennon pitää chileläinen Sebastián Irarrázaval. Lisäksi päivässä julkistetaan Ruukin Unbelievable Challenge 2017 -arkkitehtuurikilpailu. Tapahtuma on avoin ja siihen on ennakkoeräköinti.

Arkkitehti Sebastián Irarrázaval

ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA

TAPAHTUMAT

25.8.–1.9.

Tampere

Tampereen design- ja arkkitehtuuriviikko (TADA)

Avoimista ja maksuttomista tapahtumista, seminaareista, työpajoista ja näyttelyistä koostuva viikko on täynnä muotoilua, arkkitehtuuria, kaupunkisuunnittelua ja elävää kaupunkikulttuuria. www.tadaweek.com

31.8.–1.9.

Tampere,
Olympia Hall
Kuivaamo

Architecture and Cities in Transition -seminar (ACT)

For the first time the seminar will be a two day event. The first day, "Cycles in Architecture" is held in Olympia Hall. Second part of the seminar, "Cycles in Urban Development" takes place in Kuivaamo.

12.9. Klo 14

Helsinki,
Finlandia-talo

Alvar Aalto -mitalin jakotilaisuus

Tilaisuudessa olet eturivin joukossa kuulemassa, kuka arkkitehti palkitaan Alvar Aalto -mitalilla sen 50-vuotisjuhlavuonna. alvaraaltomedal.fi

12.9. Klo 18

Helsinki,
Arkkitehtuurimuseo

Alvar Aalto -mitalin 50-vuotisnäyttelyn avajaiset

Museossa aukeaa kaksi näyttelyä, joissa esitellään Alvar Aalto -mitalin 50-vuotista historiaa sekä vuoden 2017 mitalistin arkkitehtuuria. www.mfa.fi

2.10.

Kansainvälinen arkkitehtuurin päivä

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon voittaja julkistetaan Helsingissä järjestettävässä tilaisuudessa. SAFAn paikallisosastot järjestävät opastettuja kierroksia arkkitehtuurikohteisiin ja muita tapahtumia. Tapahtumat ovat osa Suomi 100 -hanketta.

7.10. Klo 12

Helsinki,
Laituri

Architectan 75-vuotisseminaari

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturissa järjestettävä seminaari on kaikille avoin ja sen aiheena on "Arkkitehdin muuttuva ammattikuva".

#safa125

Showroom

13.-15.9.2017
MESSUKESKUS HELSINKI

Helsinki

HABITARE

Design

Week

Messukeskus

KE 13.9. KLO 9-19

TO 14.9. KLO 10-19

PE 15.9. KLO 10-18

Ammattilaisille maksuton pääsy tapahtumaan
ennakkoon rekisteröitymällä

SHOWROOMFAIR.COM #SHOWROOMFAIR2017

HELSINKI DESIGN WEEKIN MUOTOILUN, TILASUUNNITTELUN JA VALAISTUKSEN AMMATTITAPAHTUMA HABITAREN YHTEYDESSÄ

Kansainvälisiä puhujia, mm. brittiläinen muotoilijat **Barber&Osgerby**, tanskalaisen **Le Klint** -valaistusyrityksen toimitusjohtaja **Kim Weckstrøm Jensen** sekä amerikkalainen arkkitehti ja kirjailija **Keller Easterling**. Uutta ja vanhaa muotoilua Japanista: **Miryon Ko 21_21 Design Sight** -museosta ja vanhaan temppelirakentamiseen erikoistunut temppeli-puuseppä **Masao Kobayashi**.

Tutustu ohjelmaan: showroomfair.com

S

LATAA MESSUKESKUKSEN SOVELLUS IOS- TAI ANDROID-LAITTEELLE JA TUTUSTU MESSUIHIN!

Arkkitehtitoimistot kehittävät osaamistaan

SAFA ja ATL toteuttivat huhti-toukokuun vaihteessa verkkokyselyn arkkitehtitoimistojen osaamishaasteista. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa toimistojen osaamista ja resursseja sekä kehittämistarpeita.

Kysely lähetettiin noin 700:lle arkkitehtitoimiston osakkaalle ja ammatinharjoittajalle. Vastausprosentti oli reilut 12,5 % (98 vastaajaa). Lähes puolet vastauksista tuli alle viiden hengen toimistoista (47,3 %), ja pienimpänä vastaajaryhmänä olivat 20–30 hengen toimistot (3,2 %). Viidennes vastaajista edusti 5–10 hengen toimistoja (19,4 %) tai 10–20 hengen toimistoja (18,3 %). Yli 30 hengen toimistoja vastaajista edusti reilu kymmenesosa (11,8 %). Lähes 60 % vastanneista toimistoista sijaitsi pääkaupunkiseudulla.

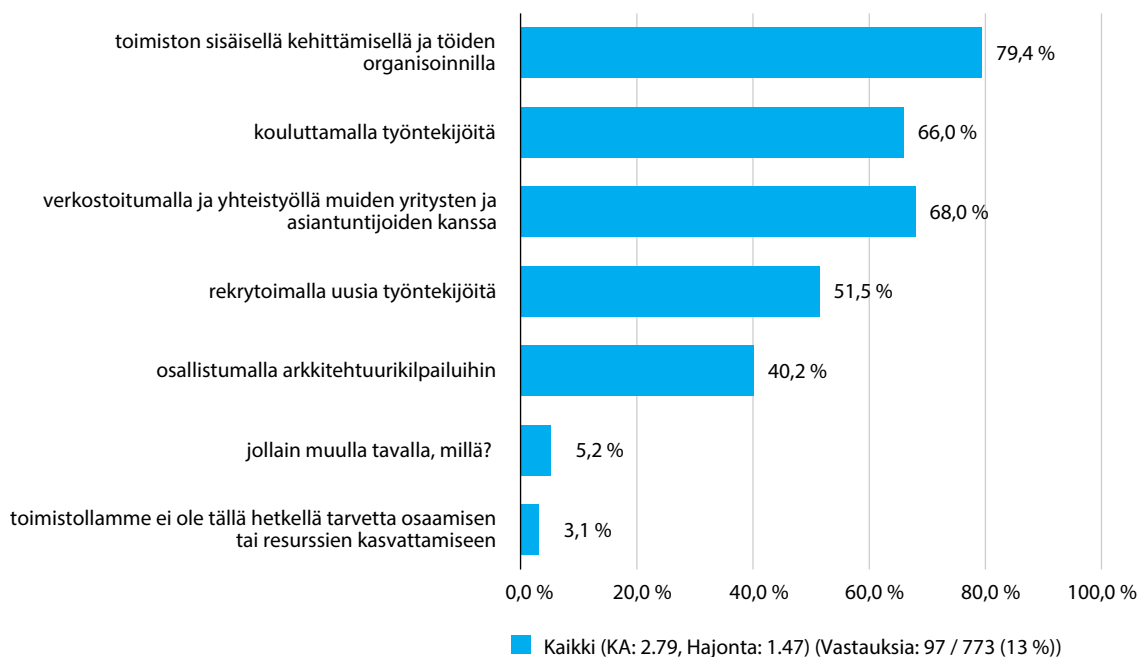
Arkkitehtitoimistojen tehtäväkentässä ja henkilöstörakenteessa ei ole havaittavissa merkittäviä muutoksia verrattuna viime vuosikymmenen tilanteeseen. Toimeksiantojen pääpaino on aikaisempien kyselyiden mukaisesti ”perinteisissä” ra-

kennussuunnittelussa (95,5 %), korjaus- ja muutostöissä (44,3 %) sekä kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa (28,9 %). Valtaosa toimistojen henkilökunnasta on yhä arkkitehteja ja arkkitehtiylioppilaita, mutta erityisesti sisustusarkkitehteja on palkattu viime vuosina yhä enemmän.

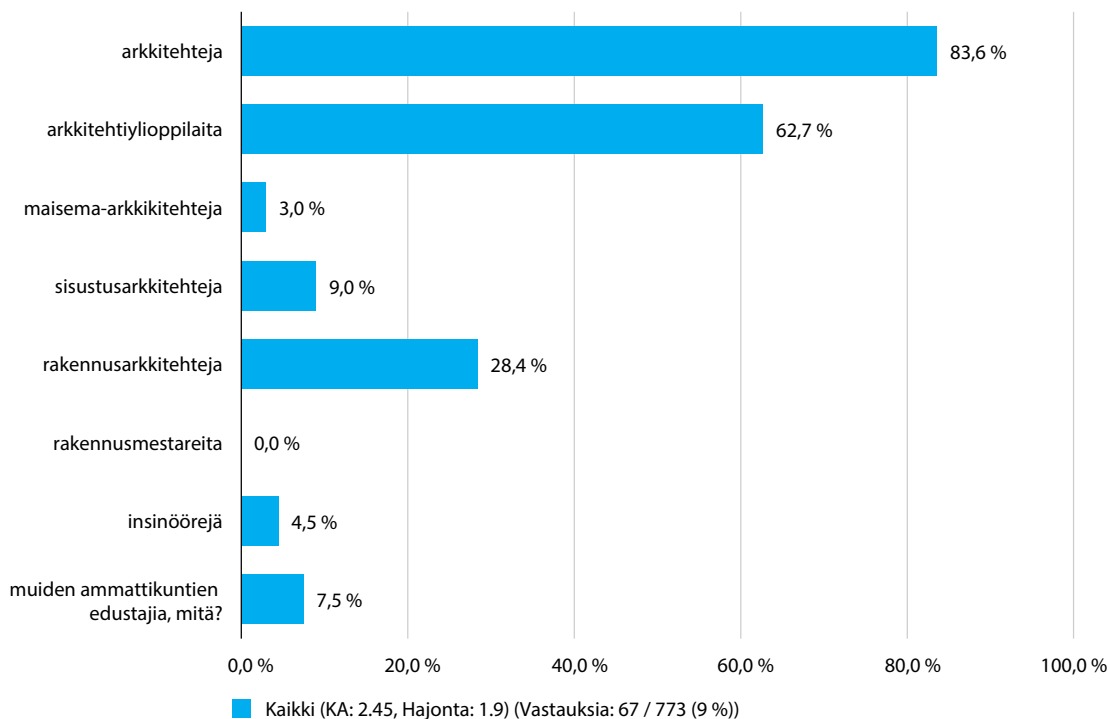
Täydennyskoulutuksella tärkeä rooli

Arkkitehtitoimistot suunnittelevat kyselyn mukaan osaamisensa ja resurssiensa kehittämistä ilahduttavan aktiivisesti ja laajasti. Kyselyyn vastanneista vain muutamalla toimistolla (3,1 %) ei ollut ollenkaan kehittämissuunnitelmia lähitulevaisuudessa. Suurin osa (79,4 %) on kehittämässä toimintaansa toimiston sisäisillä järjestelyillä. Myös verkostoituminen ja yhteistyö muiden toimistojen ja asiantuntijoiden kanssa oli tavoitteena valtaosalla vastaajista (68,0 %).

Työntekijöiden kouluttaminen nähtiin toimiston osaamisen kehittämisessä merkittävänä toimenpiteenä (66,5 %). Kun

Toimiston osaamisen ja resurssien kehittäminen tulevaisuudessa.

Toimiston osaamisen ja resurssien kehittäminen rekrytoimalla.

saatuja vastauksia arvioitiin suhteessa toimiston kokoon, täydennyskoulutuksen merkitys kasvoi toimiston koon kasvaessa. Lähes kaikki yli 20 hengen toimistoista (reilusti yli 80 %) ilmoittivat täydennyskoulutuksen yhdeksi merkittävimmistä kehittämistoimistaan.

Täydennyskoulutusta hankitaan erityisesti pääsuunnittelusta ja tietomallintamisesta. Myös kestäväää rakentamista, energiatehokkuutta ja projektinjohtoa koskeville täydennyskoulutuksille on tarvetta arkkitehtitoimistoissa.

Toimistot hankkivat täydennyskoulutusta pääsääntöisesti kaupallisilta palveluntarjoajilta (66,5 %), mutta toimistoissa osallistutaan aktiivisesti myös alan järjestöjen (40,7 %) ja rakennusvalvontojen (38,4 %) järjestämiin koulutuksiin. Huomattava rooli osaamisen kehittämisessä on nykyisin myös toimistojen itse järjestämällä koulutuksella (34,9 %). Tämä koskee kaiken kokoisia arkkitehtitoimistoja. Kuitenkin mitä suurempi toimisto, sitä todennäköisemmin toimisto myös itse järjestää koulutusta työntekijöilleen.

Tarvetta päteville osaajille

Reilu puolet vastanneista toimistoista (51,5 %) suunnittelee osaamisensa ja toimintansa kehittämistä lisätyöntekijöiden

rekrytoinnilla. Päteviä uusia osaajia kaivataan erityisesti rakennussuunnittelun tehtäviin (86,6 %). Tarvetta osaajille on myös käyttötarkoituksen ja muutossuunnittelun (34,3 %), visualisoinnin (29,9 %) ja pääsuunnittelun (26,9 %) alueilla.

Valtaosa vastaajista suunnitteli palkkaavansa nimenomaan arkkitehteja (83,6 %) ja arkkitehtiylioppilaita (62,7 %). Muiden ammattiryhmien osuudet rekrytointitarpeesta olivat huomattavasti pienemmät (rakennusarkkitehdit 28,4 % ja sisustusarkkitehdit 9,0 %). Tarkasteltaessa vastauksia toimiston koon mukaan ainoana poikkeuksena olivat yli 30 hengen toimistot, joista yli puolet (60 %) suunnitteli rakennusarkkitehtien palkkaamista. Alle 20 hengen toimistoilla oli puolestaan selkeästi tavoitteena rekrytoida lisää myös muiden alojen osaajia (sisustusarkkitehteja, maisema-arkkitehteja ja insinöörejä).

Kyselyn tuloksia hyödynnetään SAFAn ja ATL:n vaikuttamistyössä ja erityisesti arkkitehtitoimistojen tarpeisiin suunnatun täydennyskoulutuksen kehittämisessä. Raportti kyselyn tuloksista löytyy SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi > Koulutus.

Kiitos kyselyyn vastanneille arvokkaasta panoksestanne.

Pia Selroos
erityisasiantuntija

SAIRAALA- RAKENTAMINEN 2017

Toiminnallinen suunnittelu

Sairaalarakentamisen prosessit

Ajankohtaiset hankemuodot

Toimintamalleista tiloiksi

Huomisen sairaalan LVISA

Torstaina 21.9.2017, Helsinki

Järjestöjen jäsenille alennushinnat

Yhteistyössä SAFA - RIL - SuLVI

Lisätiedot ril.fi/sairaala17

RAKENNUS- FYSIKKA 2017

Uusimmat tutkimustulokset
ja hyvät käytännön ratkaisut

24.–26.10.2017 Tampere-talo

www.rf2017.fi

Lähes 100 esitelmää

Yli 30 näytteilleasettajaa

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
Rakennusfysiikka

PÄÄSUUNNITTELIJAN VALTAKUNNALLINEN PÄTEVYYSTENTTI

17.10.2017

Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpatenteet FISE Oy:n patenteentoteamijärjestelmään kuuluva pääsuunnittelijan valtakunnallinen tentti järjestetään **Helsingissä, Oulussa ja Tampereella tiistaina 17.10.2017** klo 13–16. Tentin järjestelyistä vastaa Suomen Arkkitehtiliitto SAFA pääsuunnittelijan patenteentoteamijärjestelmän sihteerijärjestö.

- Tentti on tarkoitettu kaikille niille pääsuunnittelijan patenteutta hakeville, jotka eivät voi korvata patenteuden myöntämisen edellytyksenä olevaa pääsuunnittelutenttiä kokemuksella. Tentti koostuu kuudesta kysymyksestä, jotka emeritusprofessori Kari Salonen valitsee tenttikysymyspankista. **Tenttikysymyspankki ja kirjallisuusluettelo suositeltavasta pääsuunnittelua koskevasta kirjallisuudesta** sekä lisätietoa pääsuunnittelijan patenteuden toteamisen edellytyksistä löytyvät verkkosivuilta www.safa.fi > Koulutus > Suunnittelijapatenteet. Mukaan tenttiin tarvitaan vain kynä ja kumi – muun tarvittavan materiaalin jakaa tentin järjestäjä.
- Tentin hyväksytysti suorittamiseksi osanottajan tulee vastata kuudesta kysymyksestä valitsemaansa viiteen siten, että jokaisesta kysymyksestä kertyy pisteitä ja että saavutettujen pisteiden yhteismäärä on vähintään 60 % tentin maksimipisteistä. Jokaisesta tenttikysymyksestä voi saada korkeintaan 5 pistettä, jolloin koko tentin maksimipistemäärä on 25 pistettä. Hyväksytysti suoritettu tentti on voimassa 5 vuotta.
- **Tentin hinta** on 165 euroa + alv 24 %.
- **Lisätietoa** tentistä ja pääsuunnittelijan patenteudesta osoitteesta www.safa.fi tai patenteuslautakunnan sihteeriltä Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi ja puh. 041 528 2952.
- **Ilmoittautumiset tenttiin tulee tehdä perjantaihin 6.10.2017 mennessä** osoitteessa www.safa.fi > Koulutus tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. Ilmoittautuessasi sähköpostitse muistathan ilmoittaa laskutusosoitteesi ja tenttipaikkakunnan. Tentin järjestämisen edellytyksenä paikkakunnilla on, että ilmoittautumisia tulee 6.10. mennessä vähintään 5 kappaletta.
- **Seuraava pääsuunnittelijan valtakunnallinen patenteustentti** tullaan järjestämään 17.4.2018. Asiasta tiedotetaan tarkemmin lähempänä ajankohtaa.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Pääsuunnittelijan patenteuden sihteerijärjestö

Voittanut ehdotus Maisematilassa Anttinen Oiva Arkkitehdit.

Nykypäivän arkkitehtuuria merelliseen kaupunkiinosaan

Kutsukilpailussa etsittiin uutta asumista Helsingin Jätkäsaareen. Merellinen kaupunginosa rakentuu huolellisesti suunnitellen.

Rakennusyhtiö Peab Oy:n ja Helsingin kaupungin järjestämään kilpailuun kutsuttiin neljä toimistoa: Arkkitehdit Anttila & Rusanen, Anttinen Oiva Arkkitehdit, Arkkitehdit Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen sekä Serum Arkkitehdit.

Kilpailualue sijaitsee Jätkäsaareen rakentuvassa kaupunginosassa. Entinen tavarasatama-alue rakennetaan kantakaupunkimaiseksi alueeksi 19 000 asukkaalle. Kilpailun kohteena ollut asuinkerrostalokorttelin 20067 tontti 3 sijaitsee tulevan Saukonkanavan läheisyydessä Saukonlaiturin alueella, joka on läntisin osa Jätkäsaarta. Kaupunkikuvallinen tavoite on liittää Saukonlaiturin alue saumattomasti osaksi kantakaupunkia siten, että arkkitehtuuri kuvastaa tätä päivää.

Saukonlaiturin korttelit 20067 ja 20069 muodostavat yhdessä niin sanotut Karibiankorttelit. Molemmat korttelit ovat pääosin 6-kerroksisia, mutta niissä on korkea tornimainen osuus. Kilpailutehtävänä oli suunnitella korttelin 12-kerroksinen asuinkerrostalo. Tontin rakennusoikeus on 6 200 kerrosneliömetriä.

Kaksi ehdokasta jatkokilpailuun

Kilpailussa etsittiin arkkitehtuuriltaan korkealuokkaista, asuntojakaumaltaan tavoitteen mukaista, teknistaloudellisesti toteutettavissa olevaa ja paikan ilmastorasitukselle sopivaa suunnitelmaa. Tuloksena saatiin neljä keskenään erilaista ratkaisua.

Yleistaso oli hyvä ja kaikki ehdotukset toteuttamiskelpoisia, mutta mikään ehdotus ei saavuttanut kaikkia asetettuja tavoitteita ilman jatkokehitystä. Kilpailussa järjestettiin toinen vaihe, johon kutsuttiin ehdotukset *Maisematilassa* ja *Kilpikaarna*. Ehdotuksille annettiin jatkokehitysohjeet.

Palkintolautakunta valitsi voittajaksi Anttinen Oiva Arkkitehtien ehdotuksen *Maisematilassa*. Lisäksi palkintolautakunta päätti antaa kunniamaininnan ansiokkaasta asutusuunnittelusta Arkkitehdit Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen -toimiston ehdotukselle *Kilpikaarna*. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

Ehdotus *Hyrrä* noudatti asemakaavaa tarkasti ja oli sekä tilankäytöllisesti että kustannuksiltaan tehokas, mutta jäi kaupunkikuvallisesti vaisuksi. Ehdotuksen selkeästi muusta julkisivusta erottuvat lasitetut parvekevyöhykkeet koettiin turhan arkisiksi ja samalla kantakaupunkiin sopimattomiksi.

Ehdotus *Merisavu* oli kaupunkikuvallisesti onnistunut. Katujulkisivujen rauhallinen ja säännöllinen aukotus yhdistettynä sisäpihan vapaasti sommiteltuun ulokeparvekepilveen loivat rakennukselle tunnistettavan ja omaleimaisen hahmon. Asuntolamainen keskikäytävä ja syvärunkoiset ja kapeahkot asunnot eivät olleet yhtä onnistuneita ratkaisuja.

VOITTANUT EHDOTUS *MAISEMATILASSA* ON KAUPUNKIKUVALLISESTI OIVALTAVA, ELEGANTTI JA KOKONAISVALTAINEN RATKAISU.

Elegantti ja oivaltava kokonaisuus

Kunniamaininnan saanut ehdotus *Kilpikaarna* oli ansiokas ja sisälsi kiinnostavia ja omaperäisiä ratkaisuja. Kaupunkikuvallisesti ehdotus ei kuitenkaan yltänyt esitetyn taidokkaan asutusuunnittelun tasolle, vaan jäi ilmeeltään esikaupunkimaiseksi.

Voittanut ehdotus *Maisematilassa* on kaupunkikuvallisesti oivaltava, elegantti ja kokonaisvaltainen ratkaisu. Se luo rakennukselle omaleimaisen mutta samalla ajattoman, kantakaupunkiin sopivan ilmeen.

Muista ehdotuksista poiketen rakennus on jaettu muuhun kortteliin liittyvään muurattuun vaaleaan jalustaan ja siitä hienovaraisesti erottuvaan tummempaan metalliverhoiluun torniin. Näin on luotu selkeät suuntaviivat eheälle korttelikokonaisuudelle. Sisäänvedettyjen parvekkeiden ympärille kiertyvät asunnot ovat selkeitä, valoisia ja tehokkaita. Suojaisat parvekkeet jatkavat luontevasti oleskelutiloja ulos maiseman äärelle.

Tuukka Vuori

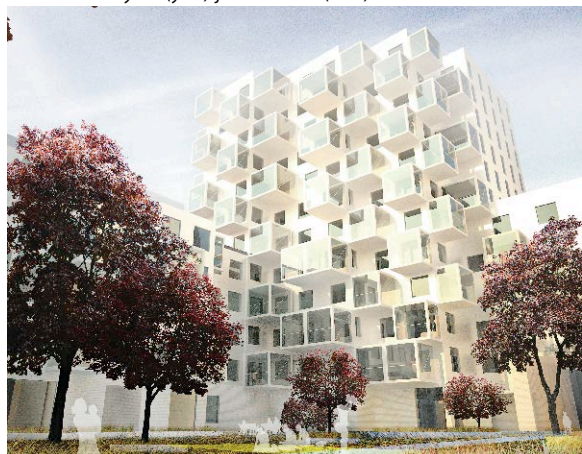

Kunniainnoinnin saanut ehdotus Kilpikaarna.

Ehdotukset Hyrrä (yllä) ja Merisavu (alla).

Osallistujat

Voittaja Maisematilassa

Anttinen Oiva Arkkitehdit /
Vesa Oiva ja Selina Anttinen

Työryhmä:

Riku Rönkä, Samuli Summanen, Kaisa Lintula, Jussi
Kalliopuska, Anna Grönlund, Tomi Itäniemi, Jemina
Valli

Taide: Jenni Rope

Kunniainnointi Kilpikaarna

Arkkitehdit Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen /
Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen

Työryhmä:

Hannele Erikson-Anttilainen, Elina Ipatti, Terhi
Koivisto, Olli Pasanen, Mikko Steeg, Hans Nevanperä

Ehdotus Hyrrä

Arkkitehdit Anttila & Rusanen

Työryhmä:

Jesse Anttila, Mikko Rusanen, Joonas Ala-Karvia, Lassi
Hackman, Kaisa Laiho, Marius Savickas

Ehdotus Merisavu

Serum Arkkitehdit

Työryhmä:

Antti Lehto, Vesa Humalisto, Sami Heikkinen,
Anna-Kaisa Aalto

Avustajat:

Lassi Luotonen, Otto Heinonen, Ville Mellin, Emilia
Ellilä

Energia- ja luonnonvaloanalyysi: Eero Puurunen

Sisäkuvien visualisointi: VIZarch

Palkintolautakunta

Peab Oy: liiketoimintajohtaja Riku Patokoski (puheenjohta-
ja), projektipäällikkö Markus Halkola, markkinointi- ja
myyntipäällikkö Leena Sirkiä, maanhankintapäällikkö
Juho Koskinen

Helsingin kaupunki: arkkitehti Kirsi Rantama, projektipääl-
likkö Matti Kaijansinkko

SAFAn nimeämä ammattituomari: Tuukka Vuori

Sihteeri: projekti-insinööri Kai Remmler, Peab Oy

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Tuusulan lukio ja monitoimitalo Monio
Hakaniemenranta

ALOITUS

2.6.2017
15.9.2017

SISÄÄNJÄTTÖ

18.9.2017
15.12.2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Vantaan Aviapolis
Ylivieskan kirkko
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu
EUROPAN 14

16.1.2017
14.2.2017
24.1.2017
13.2.2017

28.4.2017
15.5.2017
16.5.2017
9.7.2017

KUTSUKILPAILUT

Espoon virastokeskuksen asuinkortteli
Tapiolan Satakielenrinne
SATO Oulunkylä
AEL Malminkartanon kortteli
Kruunuvuorenrannan Hakoninlahti
Peab Kruunuvuorenrannan kortteli
Laajasalon varikon ja asumisen hybridikortteli

5.5.2017
15.5.2017
26.5.2016
2.6.2017
29.6.2017
1.8.2017
30.8.2017

22.8.2017
29.9.2017
29.9.2017
6.10.2017
16.10.2017
24.11.2017
29.12.2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Torni kanavan päätteeksi

Kutsukilpailussa etsittiin suunnitelmaa Helsingin Jätkäsaaren kohoavaksi Saukontorniksi.

Hartela Etelä-Suomi Oy ja Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto järjestivät kilpailun Jätkäsaaren Saukontornin suunnittelusta. Kilpailuun kutsuttiin neljä osanottajaa: Arkkitehdit NRT, Arkkitehtitoimisto HMY, Arkkitehtitoimisto B & M ja Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola.

Jätkäsaaren Saukonlaiturin keskiosaan sijoittuvat Karibian korttelit, joissa tiiviin kaupunkirakenteen keskelle maamerkeiksi nousee korttelirakenteesta kohoavat 16- ja 12-kerroksiset asuinkerrostalot. Jätkäsaarella tavoitteena on tehdä urbaania kaupunkirakennetta, joka ilmeeltään täydentää kanta-kaupungin arkkitehtuuria. Torneista korkeampi sijoittuu kilpailun kohteena olevalle tontille ja on osa Saukonkanavan mutkassa sijaitsevaa korttelia. Kaukomaisemassa torni kohoaa kanavan päätteensä.

Torni sijoittuu korttelin ahtaaseen pätyyn.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää paikkaan arkkitehtonisesti sopiva ja kustannustehokas ratkaisu, jonka toiminnalliset ja tekniset tavoitteet on ratkaistu laadukkaasti. Suunnitelmasa tuli huomioida myös samassa korttelissa olevien kahden tontin toteutettavuus.

Kilpailun voitti Arkkitehtitoimisto HMY:n ehdotus *Hyrrä*.

Ahdas tontti tuotti haasteita

Vaikka tehtävä oli haasteellinen, kilpailun yleistaso oli hyvä. Torni sijoittuu korttelin kapeaan pätyyn, ahtaaseen tilaan. Rakennuksen jalustaosan liittyminen naapuritontin rakennuksiin tuli ratkaista asuntojen näkymien kärsimättä. Sen sijaan torniosan säännöllinen muotoilu loi mahdollisuuden avata tiloja neljään suuntaan.

Kilpailu tuotti neljä toteuttamiskelpoista, toisistaan poikkeavaa ehdotusta. Parhaissa ehdotuksissa jalustaosa oli ratkaistu kaavan mukaisesti kiinteänä osana muuta korttelirakennetta, asuntopohjien laatu ja asuttavuus oli huomioitu ja torniosan asunnoissa näkymät oli hyödynnetty tasapuolisesti.

Ehdotukset noudattivat pääpiirteissään asemakaavaa, mutta eroja syntyi massoitellussa ja tornin sovittamisessa muuhun korttelirakenteeseen. Kolmessa ehdotuksessa tornin muoto oli kaavaan piirretyn rakennusalan mukainen, yhdessä ratkaisuksi esitettiin kahtia jaettua massaa.

Merellinen ympäristö näkyi

Kilpailijat olivat sisäistäneet paikan erityisyyden ja merellisen sijainnin merkityksen. Osassa ehdotuksia oli suunnattu näkymiä korttelin sisäosista kohti kanavaa. Kolme kilpailijaa neljästä esitti tornin vaaleasävyisenä ja väriykseltään ympäristöstään erottuvana. Tarkastelussa rakennuksen tumma sävy koettiin kuitenkin paikkaan omimmaksi ja onnistuneimmaksi.

Julkisivujen käsittely, materiaali ja aukotus poikkesivat ehdotuksissa toisistaan. Osa oli turvautunut hyväksi koettuihin ja käytettyihin teemoihin, parhaassa ehdotuksessa aukotus oli ratkaistu kekseliäästi ja taitavasti, mikä antoi tornille omaperäisen luonteen.

Asuintilojen suunnittelussa tuli kiinnittää huomiota tilojen viihtyisyyteen, tehokkuuteen ja toimivuuteen. Pieniä asuntoja, yksiöitä ja kaksioita, tuli olla lukumäärältään eniten. Asuntojakauman tuli kuitenkin noudattaa kaupungin antamia tavoitteita perheasuntojen suhteen.

Voittanut ehdotus Hyrrä, Arkkitehtitoimisto HMY.

Voittanut ehdotus Hyrrä, julkisivu.

JULKISIVUPINTOJEN HIEVARAINEN
TAITTUMINEN TORNIN KESKIÖTÄ
KOHDEN KEVENTÄÄ TORNIN HAHMOA
JA SILUETTIA.

Hallitun epärationalinen voittaja

Voittaneessa ehdotuksessa *Hyrrä* torni liittyy kiinteästi muuhun korttelirakenteeseen kaavaa noudattaen. Julkisivut ovat omaperäiset. Julkisivupintojen hienovarainen taittuminen tornin keskiötä kohden keventää tornin hahmoa ja siluettia.

Muutos umpiseinästä vaihteittain parvekettä suojaavaksi pitsimäiseksi reliefiksi on tehty taiten. Viuhkamaisesti levenevät parvekkeet suuntautuvat loogisiin ilmansuuntiin, ja niiltä avautuu näkymiä merelle ja kaupungin suuntaan. Pohjaratkaisu on selkeä, julkisivupinnan aavistuksenomainen käänös luo herkkyyttä hyrrän säännölliseen muotoon. Ratkaisu on hallitun epärationalinen ja kaunis.

Tornin osuudella asunnot kiertyvät napakasti porrashuoneen ympärille, eikä kerrostasoiille synny hukkatilaa. Asunnot on suunniteltu taitavasti, ja mitoitus on niissä kohdallaan. Syviä, pimeitä pohjaratkaisuja ei esiinny, ja myös pienillä asunnoilla on parveke. Asuntokoot ja -jakauma ovat annetun ohjelman mukaisia ja toteutuvat ehdotuksista parhaiten.

Palkintolautakunta päätti lisäksi jakaa kunniamaininnan kaupunkikuvallisesta yleisotteesta ehdotukselle *Sinoperi*. Ehdotuksen aukotettu, tummanpuhuva tiilimuuri on konstailematon, ja koko korttelin läpi ulottuessaan ratkaisu luo modernin kivikaupungin tunnelmaa. Torni on jaettu kahteen osaan, mikä tuottaa paljon julkisivupintaa ja antaa hyvät lähtökohdat onnistuneille asuntoratkaisuille.

Muu korttelirakenne muodostuu kaksikerroksisin nivelosin toisiinsa sidotuista kuusikerroksisista kappaleista. Porrastettu korttelirakenne jatkuu seuraavassa korttelissa kaavan mukaisena. Korttelia kiertävä arkadi on komea, korttelikokonaisuus on hallittu ja edustava.

Kirsi Korhonen

Esimerkkejä asuntojen
pohjapiirroksista.

”

KUNNIAMAININNAN SAANEEN
EHDOTUKSEN **SINOPERI** AUKOTETTU,
TUMMANPUHUVA TIILIMUURI ON
KONSTAILEMATON, JA KOKO KORTTELIN
LÄPI ULOTTUESSAAN RATKAISU LUO
MODERNIN KIVIKAUPUNGIN
TUNNELMAA.

Palkitut

Voittaja Hyrrä

Arkkitehtitoimisto H MV

Tekijät: arkkitehti **Juha Huuhtanen**, arkkitehti SAFA

Eeva Sääskilahti, arkkitehti SAFA **Jari Viherkoski**

Avustajat: arkkitehti SAFA **Tuuli Tuohikumpu**, **Jussi**

Tähkiö

Havainnekuvat: **Mikael Saurén**, **Tomi Laine**

Kunniamaininta Sinoperi

Arkkitehtuuritoimisto B & M

Tekijät: arkkitehdit SAFA **Jussi Murole**, **Tuomo Kallio**,

Leif Lindegren, **Antti Keskinen**, **Tuomas Seppänen**,

J-P Lehtinen, arkkitehtiylioppilas **Nikolai Rautio**,

arkkitehti **Anni Reinikainen**

Palkintolautakunta

Hartela Etelä-Suomi Oy: toimitusjohtaja, palkintolauta-

kunnan puheenjohtaja **Marko Heino**, hankekehitys-

päällikkö **Pekka Sainio**, hankekehityspäällikkö

Johanna Palosaari, myyntipäällikkö **Hanne**

Miettinen

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: arkkitehti **Kirsi**

Rantama, projektipäällikkö **Matti Kaijansinkko**

Kilpailijoiden nimeämä asiantuntijajäsen:

arkkitehti SAFA **Kirsi Korhonen**

Sihteeri: arkkitehti **Mervi Savolainen**, ISS Proko Oy

Kunniamaininnan saanut ehdotus Sinoperi.

Ehdotukset Aloha (yllä) ja Piano (alla).

Salomo ja Gerda Wuorio Wiesbadenissa.

GERDA JA SALOMO WUORION SÄÄTIÖ

GERDA JA SALOMO WUORION SÄÄTIÖ

Wuorion myymälä 1900-luvun alussa.

Wuorion ateljee.

HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO / HILBERTIN KOKOELMA

Maalarikisällistä mesenaatiksi

Teollisuusneuvos, koristemaalari ja mesenaatti

Salomo Wuorion syntymästä tuli elokuussa kuluneeksi 160 vuotta.

Salomo Backberg syntyi 28.8.1857 Hausjärvellä Etelä-Hämeessä. Maaliskuussa 1868 muurarina, maanviljelijänä ja kauppiana toiminut isä **Backberg** kuoli nälkävuosien aikana levinneeseen lavantautiepidemiaan. Vuoden kuluttua 12-vuotias Salomo lähti ansaitsemaan itse elantonsa. Suuntana oli Helsinki.

Nuori mies aloitti maalarinuransa oppipoikana maalari-mestari **Kyrklundin** liikkeessä. Maalarikisälliksi Salomo nimettiin 20-vuotiaana heinäkuussa 1878, jolloin hän oli yhä Kyrklundin palveluksessa. Nimensä hän oli suomentanut Backbergista Wuorioksi kaksi vuotta aiemmin. Vuonna 1881 maalari-kisälli matkusti Tukholmaan lisäoppiin, ja heinäkuussa hän sai työpaikan tukholmalaisen koristemaalari **Carl Grabowin** ateljeessa. Vuosina 1887–1889 Wuorio toimi työnjohtajana turkulaisen maalarimestarin **Samuel Koskisen** liikkeessä.

Maalausliikkeellä maineeseen

Salomo Wuorio perusti oman yrityksensä Helsinkiin tammi-kuussa 1890. Hän saavutti nopeasti asiakaskunnan luottamuksen. Jo 1890-luvulla S. Wuorion maalausliike sai tehtäväkseen kaupungin tärkeimpien uudisrakennusten maalaustyöt, mutta urakoita tehtiin myös muualla Suomessa. S. Wuorion maalausliike nousi 1890-luvun aikana Helsingin ja koko Suomen johtavaksi maalausyritykseksi.

Osasyyn maalausliikkeen menestykseen oli 1880-luvun taloudellinen nousukausi ja erityisesti sen aikana lisääntynyt kiviarkkitehtuuri. Rakennusten sisätiloilta alettiin vaatia entistä enemmän. Wuorio osasi vastata kysyntään. S. Wuorion maalausliikkeen toiminta laajeni perinteisten rakennus- ja koristemaalauksien ulkopuolelle, ja Suomeen välittyi liikkeen kautta uutuuksia, kuten lasin syövytys, etsaus ja kilpien maalaus lasille.

Wuorion liikepalatsi Unioninkadulle

Arkkitehti **Herman Geselliuksen** suunnittelema kolmikerroksinen Wuorion liikepalatsi valmistui vuonna 1909 Helsinkiin

osoitteeseen Unioninkatu 30. Tontilla aiemmin sijainneen Gratioffin talon kadunpuoleiset osat purettiin uudisrakennuksen tieltä, mutta pihasiivet säilytettiin ja kunnostettiin. Ne kytkettiin uuteen kadunvarsirakennukseen, joka oli suunniteltu liike- ja toimistotiloiksi. Pihasiipiin sijoitettiin asuintiloja. S. Wuorion maalausliikkeen konttori sekä tapetti- ja mattokauppa muuttivat rakennukseen heti sen valmistuttua.

Liikerakennus suunniteltiin alun perin siten, että sitä voitaisiin myöhemmin korottaa. Arkkitehti **Armas Lindgrenin** suunnittelema muutostyö valmistui vuonna 1914. Rakennuksen kadunpuoleista osaa korotettiin kolmella kerroksella, joista kaksi ylintä sijoitettiin korkean tiilikaton alle. Samassa yhteydessä kolmas kerros muutettiin asuintiloiksi. Salomo Wuorio perheineen muutti Unioninkadulle heti korotusosan valmistuttua. Hän asui liikepalatsissa kuolemaansa 28.2.1938 asti.

Salomo Wuorio mesenaattina

Salomo Wuorio tuki mielellään taidetta ja kulttuuria, mutta ei halunnut tuoda itseään esiin. Hänen lahjoituksiinsa liitettiin usein toivomus, että lahjoittajan nimeä ei tule mainita. Ensimmäisen tiedossa olevan lahjoituksen hän teki vuonna 1917 Suomen Arkkitehtiliitolle, joka sai tällöin 30 000 markkaa. Nykyrahassa tämä on noin 36 000 euroa. Vuonna 1927 Taidehallin rakentamista varten perustettu säätiö sai Wuoriolta lahjoituksena 300 000 markkaa.

Maalareiden koulutus oli Wuorion sydäntä lähellä, ja hän toimi aktiivisesti Helsingin maalariammattikoulun hyväksi. Vuonna 1937 Wuorio lahjoitti Suomen maalariyönantajain liiton Helsingin osastolle 370 000 markkaa, josta tuli muodostaa erillinen 100 000 markan rahasto Helsingin maalariammattikoulua varten.

Gerda ja Salomo Wuorion säätiö

Salomo ja **Gerda Wuorion** ainut perillinen, arkkitehti **Karl Gunnar Valdemar Wuorio** kuoli naimattomana vuonna 1965. Gunnar Wuorion testamentissa oli selkeät ohjeet jäämistön hoitajille. Testamentin mukaisten lahjoitusten jälkeen muusta omaisuudesta tuli muodostaa äidin ja isän nimeä kantava säätiö. Säätiön hallitukseen tuli seuraavien järjestöjen kunkin valita yksi jäsen: Suomen Taiteilijaseura, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Taideteollisuusyhdistys, Teollisuustaiteen Liitto Ornamo, Suomen Arkkitehtiliitto, Helsingin maalariammattikoulu sekä yhdessä Suomen taideakatemia ja Suomen Taideryhdistys. Säätiön nettotuotto oli vuosittain jaettava näille järjestöille tasan.

Gerda ja Salomo Wuorion säätiön perustamiskokous pidettiin 11.3.1966 ja ensimmäisenä kokonaisena toimintavuonnaan 1967 säätiö jakoi kullekin edunsaajajärjestölle 20 000 markkaa

Salomo Wuorion syntymäpäivänä 28.8. Nykyrahassa tämä on noin 33 000 euroa.

Säätiön taloudellisen ahdingon vuoksi vuosina 1976–1980 edunsaajajärjestöjen osuuksia ei jaettu lainkaan, mutta pian tämän jälkeen tilanne alkoi vakiintua. Taloudellisten ongelmien vuoksi säätiön alkupääomaan kuulunut Wuorion liikepalatsi jouduttiin myymään vuonna 1978. Liikepalatsissa oli vuokralaisena 1970-luvun aikana useita säätiön edunsaajajärjestöjä, myös Suomen Arkkitehtiliitto.

Wuorion elämäntyö jatkuu

Viime vuosina Gerda ja Salomo Wuorion säätiön varat ovat olleet sijoitettuna arvopapereihin. Onnistuneet sijoitukset ovat mahdollistaneet joko-osuuksien kasvattamisen edelleen. Jakamalla vuosittain sääntömääräisiä osuuksia säätiö jatkaa Salomo Wuorion elämäntyötä.

Vuonna 1997 Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn hallitus perusti Gerda ja Salomo Wuorion säätiöltä saatavan joko-osuuden turvin Wuorio-palkinnon. Palkinto on tunnustus nuorelle arkkitehdille, ansiokkaimmaksi arvioitun diplomityön tekijälle, ja se jaetaan vuosittain aina Arkkitehtipäivien yhteydessä.

Hilla Tarjanne

GERDA JA SALOMO WUORION SÄÄTIÖ

Eino "Eikka" Leinonen 1949–2017

Toimistomme pitkäaikainen osakas Eino "Eikka" Leinonen menehtyi 68-vuotiaana 27.6.2017 Espoossa.

Leinonen kävi koulunsa Kajaanissa ja aloitti arkkitehtuurin opinnot Oulun yliopistossa vuonna 1970. Opiskeluajoina "Einariksi" kutsuttu Leinonen aloitti työuransa vuonna 1973 nuorena opiskelijana Kari Virran Oulun-arkkitehtitoimistossa ja osallistui erityisesti Oulun yliopiston suunnitteluun. 1970-luvun lopulla Leinonen muutti perheineen pääkaupunkiseudulle ja siirtyi Kari Virran Helsingin-toimistoon. Leinosesta tuli vuonna 1990 toimiston osakas, ja vuonna 1996 toimiston nimeksi tuli Virta Palaste Leinonen Arkkitehdit Oy. Vuoden 2014 loppuun mennessä Leinonen oli vähitellen ja erityisesti terveyteen liittyvistä syistä siirtynyt eläkkeelle, ja toimisto jatkoi tämän jälkeen nimellä VPL Arkkitehdit Oy.

Eino Leinosen merkittävimmät suunnittelukohteet olivat julkisia rakennuksia, erityisesti yliopisto- ja tutkimuslaitoksia. Hän vastasi 1990-luvun alussa kutsukilpailun voittaneesta Helsingin yliopiston kemian laitoksen suunnittelusta Kumpulaan. Oulun yliopiston suunnittelu jatkui puolestaan 1990-luvun puolivälissä, kun Leinosen johdolla tehty ehdotus voitti kutsukilpailun yliopiston uudesta päärakennuksesta. Päärakennuksesta tuli kansainvälisestikin tunnettu ja yksi aikakauden suomalaisen arkkitehtuurin ikoneista. 2000-luvun alussa toimistossa suunniteltiin Oulun yliopistolle Leinosen johdolla myös Tietotalo 1 ja 2 eli kahden uudisrakennuksen kokonaisuus sähkö- ja tietotekniikan osastojen käyttöön sekä useita tilarootaation pohjautuvia peruskorjauksia.

Muita Leinosen keskeisiä suunnitelmia oli esimerkiksi teknisesti vaativa, maan alle sijoittuva Mittatekniikan keskus (MIKES), joka valmistui Otaniemen tiedekampukselle vuonna 2005.

Useasti Leinosen vastuulla oli toimistossa monien terveydenhuoltorakennusten ulkoasun suunnittelu, tärkeimpinä näistä Työterveyslaitoksen laajennus ja Haartmanin sairaala Helsingin Meilahdessa sekä TAYS Radiuksen uudisrakennus Tampereella ja Vammalan aluesairaalan laajennus Sastamalasassa. Hänen viimeisimpiä suunnittelukohteitaan olivat kemian laitoksen peruskorjaukset sekä Espoonlahden koulun ja lukion peruskorjaus, joka valmistui vuonna 2014.

Eino Leinonen oli hyvin työnsä omistautunut, tinkimätön ja tarkka ammattilainen. Retrospektiivisesti tarkasteltuna merkittävä osa hänen suunnitteluideologiaansa oli arkkitehtuurin ja taiteen vuoropuhelu. Useissa hänen kohteissaan rakennuksen värimaailman suunnittelu integroitiin oleelliseksi osaksi suunnitteluprosessia. Näissä merkeissä yhteistyö taidemaalari ja -graafikko Jorma Hautalan kanssa jatkui vuosikymmeniä. Antiikin estetiikassa keskeinen kultainen leikkaus oli sommittelun lähtökohta aina myös Leinosen moderneissa rakennuksissa.

Jähähkystä olemuksestaan huolimatta Eikka oli luonteeltaan ystävällinen ja seurallinen. Introverttina hän oli isossa seurassa usein syrjään vetäytyvä tarkkailija mutta pienemmissä tapaamisissa ja yleensä illan edetessä hauska ja terävä keskustelija. Hän oli tyylilleen uskollinen tummapukuinen persoona, josta meille niin työtovereille, kollegoille kuin ystävillekin jäi erittäin lämpimät muistot.

Eläkkeelle jäämisen jälkeenkin ja jopa viimeisiin viikkoihin asti Eikalle tärkeitä olivat "työpäivän jälkeiset pyöreän pöydän taide- ja kulttuurikeskustelut" terveydentilan sallimissa rajoissa. Eläkepäivinä Eikalla oli myös aikaa nauttia erityisesti lastensa ja lastenlastensa seurasta.

Kari Palaste
Hanna Pitkänen

Europa Nostran kulttuuriperintö-palkinnot haettavissa

Europa Nostran jakama EU:n kulttuuriperintöpalkinto antaa tunnustusta parhaille kulttuuriperintöä vaaliville saavutuksille, jotka koskevat esimerkiksi konservointia, tutkimusta, palveluja, koulutusta tai tiedon levittämistä.

Vuonna 2018 kulttuuriperintöpalkinnolla edistetään Euroopan kulttuuriperintövuotta. Erityistä huomiota annetaan projektien eurooppalaisuudelle, esimerkiksi yhteistyölle kahden Euroopan maan välillä, eurooppalaisen identiteetin kehittämistyölle sekä eurooppalaisen perinteen vaalimiselle ja syventämiselle.

Europa Nostra Awardsissa palkitaan 30 saavutusta eri puolilta Eurooppaa. Niistä seitsemän saa 10 000 euron arvoisen Grand Prix -palkinnon ja yksi yleisön suosikin palkinnon. Yleisön suosikki valitaan Europa Nostran järjestämällä yleisöäänestyksellä.

Palkintokilpailuun voi hakea **1.10.2017** saakka.

Palkinnot jaetaan palkintoseremoniassa Berliinissä kesäkuussa 2018.

Lisätietoa ja hakuohjeet:
www.europeanheritageawards.eu

Kun ovelta vaaditaan mahdottomia.

PALOTURVALLISUUTTA

Muovilami Oy:n palo-ovilla on uusimmat EU-palo-ovistandardin EN 1634-1:2008 mukaiset palo-ovien hyväksynnät sekä sertifikaatteja useissa eri maissa.

Muovilami Oy – Hygieenisia LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla – www.lamidoors.com

Vuoden Tilateko Tilapioneereille

Helsinki-päivänä 12.6. HESA-SAFA palkitsi Vuoden Tilateko -palkinnolla Tilapioneerit. Tilapioneerit on kaupunkitilan väliaikaisiin käyttöihin erikoistunut ryhmä ja Helsingin yliopiston projektikurssi.

Vuoden Tilateko -palkinto myönnetään hankkeelle, joka parantaa jollain tavalla urbaania elämänlaatua. Se voi olla arkkitehtuuriteko, kaupunkitilan haltuunotto tai kaupungin käyttäjien haltuunotto, joka kehittää jollain tavalla kaupunkiympäristöä tai yhteisöä.

Palkitsemisperusteina ovat kaupunkitilan positiivinen haltuunotto, elämänlaatua jollain tavalla kohottava luonne, yhteisöllisyyden lisääminen sekä urbaanin kaupunkitilan uudistaminen.

Vuoden Tilateko -palkinto jaettiin nyt ensimmäistä kertaa, mutta siitä on tarkoitus tehdä jokavuotinen perinne. Näin myös kaupunkilaiset pääsevät kertomaan, mihin suuntaan kaupunkia pitäisi heidän mielestään kehittää.

Ääniä annettiin yhteensä 177. Tilapioneerit sai 29,9 prosenttia äänistä, toiseksi tuli Konepajan Bruno 16,2 prosentilla ja kolmanneksi kaupunkipyörät 15,4 prosentilla äänistä.

Kaupunkitapahtuma logistiikkahallin

Tilapioneerit kehittää kurssien muodossa käyttötarkoitukseltaan muuttuvia tai vajaakäyttöisiä alueita ja hyödyntää siinä paikallisia aloitteita ja toimijaverkostoja. Erilaisten rakennemuutosten takia kaupunkikeihin on syntynyt vajaakäyttöisiä alueita, joiden kehittäminen on suunnittelijoiden, kuntien, kiinteistönomistajien ja alueen muiden toimijoiden yhteinen haaste.

Tilapioneerit-kurssi kokosi tänä keväänä 30 Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston opiskelijaa monitieteiseksi työryhmäksi ideoimaan tulevaisuuden käyttöjä Espoon Keraan. Työryhmä oli osa Espoon kaupungin ja Urban Dream Managementin Keran väliaika -projektia.

Alueella tutkittiin ja kokeiltiin kuukauden ajan kulttuurin ja tilapäiskäyttöjen hyödyntämistä kaupunginosan kehittämisessä. Projektikursilla etsittiin uusia ja ennakkoluulottomia ideoita, joita testattiin kurssin järjestämässä kaupunkitapahtumassa vanhassa logistiikkahallissa.

Tilapioneerit-ryhmää palkintojenjaossa Designmuseon pihalla: vasemmalta Aino Kuusimäki, Riikka Oittinen, Daniel Rieder, Rami Ratvio ja Olli Siitonen.

Lauantaina 6.5. järjestettyyn Kerapia – kaupunkilaboratorio-kaupunkitapahtumaan sekä Keraciné-iltaklubiin osallistui 750 kävijää, järjestäjää ja ohjelmantuottajaa. Ohjelma oli sisältöltään monipuolinen, aina kaupunkia ja tilapäiskäyttöjä käsittelevistä seminaariesityksistä ja asiantuntijavieraista katutaitteeseen, KeraZine-työpajaan, Aalto-yliopiston Taide-nyt-3D-näyttelyyn, musiikkiesityksiin sekä office- ja nakudiskoon.

Tuloksena oli paitsi testattuja konsepteja vanhan logistiikka- ja toimistoalueen kehittämiseksi myös aineksia alueidentiteetin vahvistamiseen sekä vetovoimaisempaan ja kokeilevampaan kaupunkiympäristöön.

Tilapioneerit-kurssin aikana Kutojantien logistiikkahallissa ja toimistotiloissa järjestettiin Kerapia-kaupunkitapahtuman lisäksi kuukauden ajan asiantuntijaluentoja, työpajoja ja rakentelua. Alueella vieraili taiteilijoita, yrityksiä, asukkaita, opiskelijoita, eri virastojen ja kiinteistönomistajien edustajia sekä suunnittelijoita.

Tilapäiskäyttöjä pilotoiva ja aluekehittämistä tutkiva kurssi järjestettiin tänä vuonna viidettä kertaa. Aikaisempina vuosina ryhmän kohteina ovat olleet Marian sairaala-alue, Maunulan lähiö, Jätkäsaaren L3-makasiini sekä Suvihahti, kaikki Helsingissä.

Sini Koskinen

Lisätietoa: tilapioneerit.fi

Lisätietoa Suomen Arkkitehtiiton sivuilta, Suomi 100 -ohjelmasta sekä Hesa-SAFAn tapahtuman FB-sivuilta.

HESA – SAFA

LA-SU 2.-3.9. KESÄPÄIVÄT VILLA OIVALASSA

Hesa-SAFAn perinteiset kesäpäivät Villa Oivalassa syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna.

Kevyttä ohjelmaa koko perheelle, saunomista, grillausta sekä kollegiaalista yhdessäoloa!

SU 1.10. ARKKITEHTUURI-FESTARIT

SAFA täyttää tänä vuonna 125 vuotta ja Suomi 100 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi Hesa-SAFA järjestää kansainvälisen arkkitehtuurin päivän aattona Arkkitehtuuri-festarit kaupunkilaisille. Luvassa monipuolista ohjelmaa koko perheelle, mm.

- Non-stop luentosarja arkkitehtuurin merkityksestä ja kehityksestä
- Arkkitehtuuri-klinikka
- Karkkitehtuuri-työpaja lapsille
- Näyttelyitä

EKOILTA SYKSYLLÄ 2017, SEURAA ILMOITTELUA

Aiheina mm. resurssitehokkuus rakentamisessa, rakentamisen hiilijalanjälki, vähähiilinen julkinen rakentaminen, puhtaat rakennusmateriaalit ym.

TO 30.11. RECOTECH

“SLUSH meets Architecture, Real Estate and Construction”

ENNAKKOTIETOA

Muutokset mahdollisia!

Lisätietoja uutiskirjeissä sekä
www.fb.com/hesasafa/events
hesasafa@safa.fi

Sea Ranch.

2 300 kilometriä arkkitehtuuria

Kävelemme kohti OMAN suunnittelemaa kirjastoa. Mäen päällä monikymmenkerroksiset lasipilvenpiirtäjät kimaltelevat indigon sävyissä. Kirjaston edessä kohtaamme muut ekskulaiset. Meitä on koossa 41. Opettajien lento on jäänyt jumiin New Yorkiin.

Kyseessä on Aalto-yliopiston toisen vuosikurssin arkkitehtiopiskelijoiden ekskursio. Kuljemme yhdeksän päivän aikana Yhdysvaltojen länsirannikon pohjoisesta etelään. Tätä 2 300 kilometrin matkaa on organisoitu seitsemän kuukautta. Kaikki tuki ja työ on tuonut meidät Suomesta toiselle puolelle maailmaa.

Heti Seattlen keskuskortteleiden ulkopuolella rakennusten yhteinen nimittäjä katoaa. Kadut halkovat kaupunkia kohti suoraan pohjoisesta etelään ja idästä länteen. Kaikki korttelit ovat identtisen kokoisia, mutta rakennukset eivät sovi keskenään samaan maailmaan. Yhdessä korttelissa on matalia pikaruokaloita, vale-1800-lukulaisia rakennuksia ja tornitaloja. Kodittomat ovat koonneet telttakyliä parin korttelin päähän sataman siltojen alle. Kilometrin päässä ydinkeskustasta alkaa omakotitaloalue, joka jatkuu rantaa pitkin katkeamattomana 50 kilometrin ketjuna. Lähdemme bussilla kohti etelää.

Ennen punapuumsia pysähdymme Roseburgin kaupunkiin. Se on asfalttinen tasanko, jota hallitsevat yksikerroksiset pikaruokaketjut. Kentällä myydään pienen rekan kokoisia avolava-autoja. Ostamme supermarketista kirsikoita, rypäleitä ja päärynöitä kilon pusseissa. Kalifornian rajalla bussikuskimme pyytää piilottamaan hedelmät ylälokeroihin. Niiden kuljettaminen rajan yli osavaltioon on kiellettyä.

Tyynenmeren tuulet puhaltavat Kalifornian rannikolle meri-ilmaa. Sumu kastelee punapuumsät joka aamu, ennen

kuin auringon polte kirkastaa ilman. Suurten punapuiden ikä lasketaan sadoissa ja tuhansissa vuosissa. Muinaisten puunrunkojen juurella tunnen oloni pieneksi. Latvat heiluvat sata metriä yläpuolellamme. Olemme joukko väärään mittakaavaan asetettuja minifiguureja. Parkkipaikalla tönöttävä bussi näyttää parkkipaikan puiden alla pikkulasten leluautolta.

Kuljettajamme **Lisa** kurvailee bussia pitkin rannikon mutkaisia rantateitä. Pari metriä pyörien oikealla puolella aukeaa sadan metrin tiputus mereen. Kun salmet vaihtuvat niemenkärjiksi, puolet bussista ryntää ottamaan kuvia avautuvista merimaisemista. Meren puolen jousitus painuu pohjaan nenä kiinni ikkunaan tunkeutuvien opiskelijoiden painosta. Lisa pyyhkii hiekiä otsaltaan.

Sea Ranch alkaa yksittäisinä rakennuksina rannan puolelta. Räystäättömät, geometriset rakennukset sulautuvat ympäristöön. Saavumme parkkipaikalle, josta kävelemme rakennusten välistä meren puolelle. Kasvillisuus on matalaa, viiltävää heinää ja tummanvihreää piikkikasvia, jonka keltaiset kukat tuoksuvat voimakkaasti. Niityllä ei juuri tuule, vaikka aallokko pauhaa jyrkkiä rantakallioita vasten. Rannanvastaiset puuistutukset heikentävät tuiverruksen lämpimiksi puuskiksi. Sea Ranchin ensimmäinen rakennus, Condominium 1, näkyy salmen toisella puolella. Sen ympäröi karun jylhä rantamaisema. Ihmisen ja luonnon, rakennetun ja rakentamattoman suhde on uniikilla tavalla läsnä.

San Franciscon illassa Haight-Ashburyn hippikorttelit pursuavat väriä ja elämää. Jäämme tuijottamaan rekan perällä leipäilevää vahanukkea, joka näyttää kuin olisi Mad Maxista. Kun hahmo liikahtaa, jatkamme kiiruusti matkaa. Golden Gate Parkissa eläkeläiset ja pikkulapset kiertävät ovaalinmuotoista roller

derby -rataa. Harhailemme värinauhoja heiluttelevien hippien välissä, vieressämme hakataan rummuilla esitykseen rytmiä.

Ekskursio päättyy San Diegon lähelle Salk Instituteen. Kuuksikymmentä tutkimusryhmää napsuttelevat biologian huippututkimuskeskuksessa läppäreitään, kun ohitamme heidät ikkunan toiselta puolelta. Betoni on oudon kalkkikivimäistä. Yhdisteessä on potsolaanituhaa, jota roomalaiset käyttivät vaikeissa rakennushankkeissa. Rakennus on oikeastaan yli kaksikymmentä pientä yksikköä, jotka heiluvat erikseen maanjäristyksen aikana. Haltioituneen kiertelymme aikana varjojaan sivukäytävään on saapunut joukko turvamiehiä.

Yksi ekskulaisista ottaa keskellä pihaa yksin valokuvia. Hänen kulkulupansa on tippunut vaatteista kierroksen aikana. Turvamiesten levoton radiosorina taukoaa, kun he tajuaavat, että kyseessä on vierailija eikä teollisuusvakooja.

Heräämme aamulla San Diegon hostellista. Huoneista valuu opiskelijoita rinkat selässä aamiaishuoneeseen. Pieniä ryhmiä lähtee pitkin päivää takaisin, monet palaavat Suomeen. Tunnelma on raukea. Illalla taksi hakee meidät lentokentälle. "Minne matka?" kuski kysyy.

"Kuubaan."

Havu Järvelä

Washington University.

Evans House.

Ira Keller Fountain.

PIA SELROOS

ARKKITEHTITOIMISTOJEN LIITTO ATL
TULEE PAINOTTAMAAN
TOIMINNASSAAN VIESTINTÄÄ JA
EDUNVALVONTAA.

Pitkäaikaista arvoa rakennuksille ja ympäristölle

Hyvät arkkitehtisuunnittelu luo rakennuksille ja ympäristölle arvoa vuosikymmeniksi, jopa vuosisadoiksi. Tämä on tietysti meille tuttua, mutta aihe on silti tärkeä. Sen viestiminen päättäjille on tärkeää. Se vaikuttaa suoraan arkkitehtisuunnittelun määrään.

Jokaisella alalla on omat termsinsä ja tapansa ajatella. Riskinä on, että arkkitehtikeskustelu ei avaudu maallikoille ja päättäjille. Tavoitteiden saavuttamiseksi viesti pitää saada ymmärretyksi.

Suuria arkkitehtitähhtiä on Suomessa aina pidetty arvossa. Sekä muotoilijat että arkkitehdit ovat olleet intelligentisia, joka on piirtänyt Suomea maailmankartalle. Monumenttirakennukset tunnetaan ja suunnittelijat tiedetään. Uusina niistä on ihmetelty, kuten nykyäänkin, mutta lopulta ne on hyväksytty osaksi suomalaisuutta. Näin on käynyt Kansallismuseolle, Eduskuntatalolle, Lasipalatsille, Finlandia-talolle, ja niin tulee käymään Musiikkitalolle ja Oodille.

Kansainvälisistä menestyksistä olemme ylpeitä, vaikka ne eivät saa yhtä paljon palstatilaa kuin **Mikael Granlundin** ilmaveivi.

Arkkitehtuurin arvostus luo paradoksaalisesti haasteen. Arkkitehtuuri nähdään helposti kalliina, vaikeasti ostettavana ja lähinnä suuriin julkisiin kohteisiin sopivana. Arkkitehtien työtä pidetään talojen muovaamisena veistoksen kaltaiseksi monumenteiksi, mikä tekee rakennuksista kalliita ja vaikeasti lähestyttäviä. Moni pelkää, että arkkitehdin suunnittelemassa kodissa on kylmät lattiat.

Arkkitehdeille näytön paikkoja

Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL edustaa suomalaisia arkkitehtitoimistoja ja haluaa, että niillä on mahdollisimman hyvät toi-

mintaedellytykset ja että niiden palveluja käytetään sekä Suomessa että kansainvälisesti. Suomalainen huippuluokan arkkitehtiosaaminen ansaitsee enemmän mahdollisuuksia näkyä. Tavoitteena on, että alan arvostus säilyy mutta hyvän suunnittelun tuomat hyödyt ymmärretään entistä laajemmin.

Tanskan arkkitehtitoimistojen liitto on tehnyt suurhankkeen, jolla se loi mittareita onnistuneelle arkkitehtuurille. Tuloksia arvioitiin paitsi taloudellisesti myös rakennusten käyttöarvon kannalta. Tulokset herättivät ajatuksia. Niiden avulla kyetään kertomaan, miten hyvä suunnittelu parantaa esimerkiksi oppimis- ja hoitotuloksia. Ja käyttöä varten kai rakennukset rakennetaan.

Rakennusten käyttöikä on pitkä. Hyvin suunniteltu rakennus kestää aikaa ja erilaisia käyttötapoja. Suunnittelijoiden mahdollisimman pitkä mukanaolo rakennus- ja käyttöönotto-vaiheessa maksimoi toiminnallisuutta ja toisaalta tuo suunnittelijalle korvaamatonta tietoa rakennusten käytöstä.

Rakentamista koskeva julkinen keskustelu pyörii pitkälti rakennusvaiheen kustannuksissa. Kun mietitään rakennuksen tarkoitusta, käyttöä, tämä painotus on nurinkurinen. Elinkaari-kustannusten kannalta suunnittelusta säästäminen on kallista ja heikentää käyttäjien elämisen laatua.

Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL tulee painottamaan toiminnassaan viestintää ja edunvalvontaa. Tavoitteenamme on saada arkkitehdeille lisää näytön paikkoja.

Kalle Euro

ATL:n toiminnanjohtaja

QUO VADIS ARCHITECTURA?

13th Nils Erik Wickberg lectures

6.10.2018

13:00 - 19:00

OTAKAARI 1

MAIN BUILDING, LECTURE HALL C

Mixing the Private and the Public in the City

Luennoilla tutkitaan julkisen ja yksityisen rajoja arkkitehtuurin historiassa, asuntorakentamisessa sekä kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa.

Luennoitsijat ovat kansainvälisiä ja suomalaisia. Järjestäjinä arkkitehtuurin historian, asuntosuunnittelun ja yhdyskunta- ja kaupunkisuunnittelun professuurit.

Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL uudistuu

Kesän aikana arkkitehtitoimistojen etujärjestö on aloittanut muovautumisen uudeksi. Komean työn toiminnanjohtajana tehnyt **Vesa Juola** jäi viettämään eläkepäiviä kesäkuun alussa, kehityspäällikkö **Kimmo Aslak Liimatainen** siirtyi arkkitehdiksi Arkkitehdit Soini & Hortolle, ja neuvontalakimies **Kalle Kärkkäinen** jatkaa uraansa lakimiehenä Swecolla.

Uutena toiminnanjohtajana kesäkuun alussa aloitti **Kalle Euro**. Koska jäsenpalveluiden ylläpito on ensiarvoista, päätettiin juridinen neuvonta ulkoistaa. Kilpailutuksen jälkeen neuvontaa hoitaa Asianajotoimisto Susiluoto. Näin neuvontapalveluun ei tullut käytännössä lainkaan taukoa.

Uuden kehitysarkkitehdin haku on käynnissä.

Kesäkuisessa strategiakokouksessa ATL:n hallitus päätti keskittyä edunvalvontaan, viestintään ja kansainvälistymisen tukemiseen. Kun toimisto on saatu miehitettyä, näihin asioihin päästään paneutumaan mahdollisimman vahvasti.

HEINI KORPELAINEN

Pitkäaikainen ATL:n toiminnanjohtaja Vesa Juola jäi viettämään eläkepäiviään kesäkuun alussa. Hän ilahduttaa au:n lukijoita lokakuun numerossa kolumnillaan.

Tiivistämiseen oppia Barcelonasta

Suomessa on käynnissä muuttoliike kaupunkiin. Helsingin väkiluvun ennustetaan kasvavan vuoteen 2050 mennessä 240 000 ihmisellä. Muuttoliikkeen johdosta kaupunginvaltuusto hyväksyi viime syksynä uuden yleiskaavan, joka sisälsi Malmin lentokentän ja Keskuspuiston kaavoittamisen asuinalueiksi. Visioissa halutaan tiivistää kaupunkia kaavoittamalla alueita, jotka ovat tähän asti olleet esimerkiksi viheralueita.

Asuimme kesän Barcelonassa, josta voitaisiin Suomessa ottaa oppia kaupungin tiivistämisen ja sen ongelmien suhteen. Turisteille Barcelona on kulttuurin, ruoan ja rantaelämän ilmentymä, mutta asukkaille kaupunki näyttäytyy eri valossa.

Vaivana saasteet ja vihreyden puute

Barcelona on Euroopan tiheimmin asuttujen kaupunkien joukossa. Asukastiheys siellä on noin 16 000 asukasta/km². Tähän verrattuna Helsingin asukastiheys, noin 2 900 asukasta/km², kuulostaa pieneltä. Muutamat alueet tosin ulottuvat lähelle vastaavaa asukastiheyttä, esimerkiksi Alppiharjussa tiheys on hieman yli 13 000 asukasta/km².

HELSINGISSÄ OLI VIHREÄÄ ULKOTILAA
VUODEN 2006 TILASTOJEN MUKAAN
NOIN 25 M²/ASUKAS. PALJONKOHAN
TÄMÄ LUKU ON NYT, YLI 10 VUOTTA
MYÖHEMMIN?

Barcelonaan suuntautuneen muuttoliikkeen vuoksi **Ildefons Cerdà** suunnitteli vuonna 1849 Eixampelen alueen ruutukaavakortteleineen vanhan kaupungin muurien ympärille, jotta kaupunkilaiset voisivat paremmin. Cerdàn suunnitelmista kortteleissa oli vihreä sisäpiha, joka rajautui rakennuksilla vain kahdelta sivulta, ja kaikki tarvittavat palvelut löytyivät kävelyetäisyydeltä. Kapitalistisen voitontavoittelun takia kortteilit kuitenkin rakennettiin hiljalleen täyteen ja alkuperäinen visio jäi toteutumatta.

Ruutukaavan, asukastiheyden ja asuntojen kallistumisen ongelmat heijastuvat asumismukavuuteen. Barcelonassa suuri ongelma ovat ilman- ja äänisaasteet sekä liikenteen määrä. Pelkästään ilmansaaste tappaa vuosittain ennenaikaisesti 3 500 asukasta.

Barcelonassa toiminnallisuuteen kannustavilla pihilla pyritään parantamaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Barcelonassa on vain 6,6 m² vihreää ulkotilaa / asukas. WHO:n suositus on 9 m²/asukas. Helsingissä oli vihreää ulkotilaa vuoden 2006 tilastojen mukaan noin 25 m²/asukas. Paljonkohan tämä luku on nyt, yli 10 vuotta myöhemmin?

Barcelonassa vihreän ulkotilan merkitys on entistä tärkeämpi, koska vain suurimmissa asunnoissa on parveke tai terassi. Sää- ja asuinolosuhteet pakottavat asukkaat ulos asunnoistaan ja altistumaan saasteille.

Vastauksena superblokkit

Viranomaiset haluavat parantaa asuinolosuhteita muuntamalla korttelit isommiksi korttelialueiksi, "superblokeiksi", esimerkiksi yhdistämällä yhdeksän korttelia Eixamplen alueella. Barcelonassa yksityisautoilijat tekevät 20 prosenttia matkoista mutta varaavat 60 prosenttia teistä päivittäin. Viheralueiden vähyyden takia joka viides lapsi on ylipainoinen. Tämän takia superblokeissa kortteleiden väliset tiet suljetaan ulkopuoliselta liikenteeltä, niihin rakennetaan uusia pyöräkaistoja ja parannetaan julkista liikennettä. Korttelien sisäpihat ja niiden väliset alueet muunnetaan muun muassa leikkipaikoiksi ja puistoiksi.

Jopa yhden superblokin perustaminen koskettaa tuhansia asukkaita, sillä Eixamplen superblokkit ovat kooltaan 400 metriä kanttiinsa ja asuttavat jopa 5 000–6 000 barcelonalaista. Vuoteen 2018 mennessä viranomaiset haluavat rakentaa viisi superblokkia. Viranomaisten yhtenä tavoitteenä on ehkäistä 1 200 kuolemaa vuosittain.

Minkäläisen kaupungin haluamme Helsingistä?

Laura Virtanen

Rakennusfoorumi

5.9.2017 klo 15.45–18.00

Aiheena on Lämpöenergian varastointi.

Miksi lämpöä pitäisi varastoida? Mikä on lämpöenergian varastoinnin rooli nollaenergiarakentamisessa? Millaisia ovat käytettävissä olevat tekniset ratkaisut?

Tervetuloa kuuntelemaan ja keskustelemaan Voimatalon 8. kerrokseen, (Malminkatu 16 A, Helsinki).

Ilmoittautuminen: www.rakennustieto.fi/rakennusfoorumi

JLL on globaali kiinteistöalan asiantuntijapalveluihin erikoistunut yhtiö. Yli 60 000 työntekijäämme 80 maassa tarjoavat maailman johtavaa osaamista niin kiinteistösijoittajille kuin käyttäjäyrityksille.

Suomessa JLL on maan johtava toimitilakonsultti. Noin 80 hengen voimin palvelemme suurimpia ja arvostetuimpia kotimaisia ja kansainvälisiä kiinteistösijoittajia ja käyttäjäyrityksiä arvioinnin, suunnittelun ja arkkitehtuurin, kaupan käynnin, rakennuttamispalveluiden, liiketilakehityksen sekä vuokrauksen alueilla. Nyt haemme joukkoomme

Arkkitehtia

Olet luova ja vastuuntuntoinen. Toimit joustavasti yhteistyössä sekä asiakkaiden että oman tiimimme kanssa. Hallitset hyvin suullisen ja kirjallisen suomen sekä englannin kielen.

Arkkitehdin työhön kuuluu mm. toimia monipuolisissa hankkeissa asumisen ja toimitilojen parissa. Tontinkäyttösuunnittelu ja liiketilas suunnittelu nähdään etuna. Edellytämme alan koulutusta ja työkokemusta. Pääasiallisena työvälineenä toimii ArchiCAD.

Sisustusarkkitehtia

Haemme sekä sisustussuunnittelusta että arkkitehtisuunnittelusta kokemusta omaavaa ammattilaista. Sinun tulee osata itsenäisesti suunnitella ja ohjata projekteja, sekä suunnittelu - että työvälineissä.

Olet osaava, suoraviivainen ja vastuuntuntoinen. Toimit joustavasti yhteistyössä sekä asiakkaiden että oman tiimimme kanssa. Hallitset hyvin suullisen ja kirjallisen suomen sekä englannin kielen. Pääasiallisena työvälineinä käytetään ArchiCAD, AutoCAD, InDesign ja Photoshop.

Saat työn kasvavassa, nuorekkaassa ja kansainvälisessä yhtiössä ja hyvän tiimin, jossa voit kehittyä edelleen.

Toimita vapaamuotoinen hakemus palkkatoivomuksineen ja CV osoitteella johanna.lappalainen@eu.jll.com viimeistään 22.09.2017.

Lisätietoja antaa Johanna Lappalainen, National Director, Architectural Design: johanna.lappalainen@eu.jll.com

www.jll.fi
Leasing - Capital Markets - Valuation & Advisory - Retail - PDS - Corporate Solutions

Kaupunkiympäristön palvelualue/Kaupunkiympäristön suunnittelu/Yleiskaavoitus

KAAVOITUSARKKITEHTI 1-149-17

Tampereen kaupungille yleiskaavoitukseen haetaan vakituista kaavoitusarkkitehtia. Kaavoitusarkkitehdin tehtävät käsittävät toimimista maankäytön suunnittelu- tai selvityshankkeissa, työ sisältää jossain määrin projektiryhmän suunnittelijoiden ja avustajien työn johtamista. Kaavoitusarkkitehdillä on vastuu johtamansa hankkeen ohjelmoinnista ja projektinhallinnasta, sisällön ja suunnitteluratkaisujen oikeellisuudesta sekä vastuu aikataulusta ja taloudesta esimiehen määrittelemän toimivallan puitteissa.

Tehtävässä asetettujen tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös maisema-arkkitehdin asiantuntemusta. Työ sisältää osallistumista joihinkin hallinnollisiin tehtäviin (esim. kaavavalitusten käsittelyyn) sekä asiakaspalvelua. Lisäksi tehtävässä osallistutaan yksikön toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

Tehtävässä ohjataan kaupungin edustajana osalta ulkoisia palveluntuottajia konsulttitoimeksiannoissa. Tehtävä on pääasiassa toimistotyötä, mutta siihen sisältyy myös työmaakäyntejä ja maastokatselmuksia.

Kelpoisuus- ja osaamisvaatimukset: teknillisessä yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu maisema-arkkitehdin tai arkkitehdin tutkinto (kaavoitusarkkitehti) tai muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Tehtävän edellyttämä työkokemusvaatimus on vähintään neljä vuotta suunnittelijan tehtävissä. Lisäksi tehtävän edellyttämä kielitaitovaatimukset on suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä yhden vieras kielen hyvä suullinen taito.

Lisätietoja tehtävästä antaa yleiskaavapäällikkö Pia Hastio puh. 040 801 6917.

Hakuaika päättyy 7.9.2017.

Katso tarkemmat kuvaukset ja hakuohjeet:
www.tampere.fi/tyo

TAMPEREEN KAUPUNKI

*Lisää avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi*

Ouluun haemme vastavalmistunutta tai työkokemusta omaavaa arkkitehtiopillasta.

yhteydenotot:
Kimmo Turpeenniemi » 050 344 7399
www.ukiark.fi/rekry

Töihin?

Jyväskylän toimistoomme haemme projektiarkkitehtia vaativiin suunnittelutehtäviin.

yhteydenotot:
Janne Karjalainen » 050 465 3490
www.ukiark.fi/rekry

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Kyrkslätt är en tvåspråkig, växande och nyskapande kommun med över 39 000 invånare i Helsingforsregionen invid goda trafikförbindelser. Omkring 2 300 experter från olika områden arbetar för kommunen

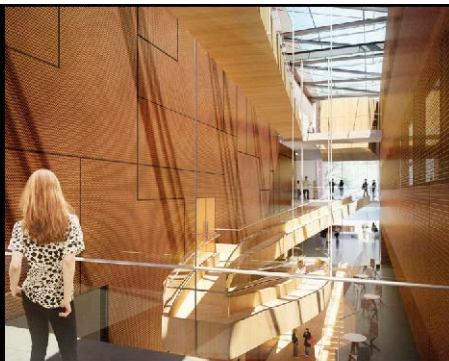
Planläggnings- och trafiksystemtjänster vid Kyrksläts kommun söker en

PLANLÄGGNINGSARKITEKT

Ytterligare information och elektronisk ansökan till tjänsten senast 20.9.2017 kl. 12.00 via länken www.kommunrekry.fi. / kommunrekryns jobbnöckel 148268

www.kyrkslatt.fi

ARKKITEHTUURITOIMISTO KOUVO & PARTANEN

Haemme toimistoomme uusia suunnitteluryhmän jäseniä monipuolisiin tehtäviin julkisten rakennusten parissa. AutoCAD- ja Revit-osaamista edellytetään.

Hakemukset sähköpostitse:
ark@kouvo-partanen.fi
www.kouvo-partanen.fi

REVIT-taitoinen
ARKKITEHTI, RAKENNUSARKKITEHTI,
SISUSTUSARKKITEHTI TAI ARK.YO
monipuolisiin
rakennussuunnittelutehtäviin.

Yhteydenotot ja hakemukset kirjallisena:
toimisto@latvavaara.fi

ARKKITEHDIT OY
LATVA ja VAARA
Mariankatu 14 B 12, 15110 Lahti • www.latvavaara.fi

Tuusulan kunta hakee

KAAVASUUNNITTELIJAA kaavoitusyksikköön

Etsimme luovaa ja kehittämishaluista kaavasuunnittelijaa mielenkiintoisten suunnittelutehtävien pariin. Tehtävänkuva voidaan muokata hakijan osaamisen perusteella painottaen esim. asemakaavojen laatimista, paikkatietojen käsittelyä tai lupavalmisteluja.

Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva alan korkea- tai ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto ja kokemusta alan ammattitehtävistä.

Arvostamme yhteistyökykyä ja maankäytön monipuolisten kysymysten ratkaisemistaitoja.

HANKESUUNNITTELIJAA tilakeskukseen

Kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin ja/tai soveltuva alan korkea- tai ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto sekä usean vuoden kokemus uudisrakennusten ja peruskorjauskohteiden esi-, tarve- ja hankesuunnittelusta. Koulu- ja päiväkotitilojen suunnittelu- ja rakennuttamiskokemus luetaan eduksi.

Arvostamme osallistavan käyttäjäyhteistyön osaamista, projektien johtamiskokemusta, kykyä itsenäiseen työskentelyyn ja halua jatkuvasti seurata mm. uusien oppimisympäristöjen, päivähoidon ja työympäristöjen kehittämistä.

Lisätietoja ja sähköiset hakemukset **10.9.2017 mennessä** www.tuusula.fi/tyopaikat.

Tuusula – palveleva, kestävästi
kehittyvä kotikunta

www.tuusula.fi/tyopaikat

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Lisää avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi

Kuopion kaupunki hakee osaajia

ASEMAKAAVAPÄÄLLIKÖN YLEISKAAVAPÄÄLLIKÖN KAAVOITUSARKKITEHDIN

tehtäviin kaupunkiympäristön
palvelualueelle

Katso lisää osoitteesta:
www.kuopio.fi/rekry

Kun elämässämme on oikeita asioita, seuraa siitä väistämättä hyvää. Puhdas luonto, salliva ilmapiiri sekä kannustava ympäristö inspiroivat meitä tavoittelemaan ja elämään unelmiamme. Kuopio on tänään 120 000 asukkaan kansainvälinen kasvualusta - niin yrityksille, osaajille kuin lapsillekin. Menestystarinat syntyvät siellä missä niillä on tilaa kasvaa.

Arkkitehtitoimisto Tiuri & Lommi Oy

Arkkitehti

Haemme joukkoomme arkkitehtia monipuolisiin asutosuunnittelun tehtäviin. Tietomallinamme kaikki kohteemme ArchiCAD-ohjelmistolla.

Työhakemukset osoitteeseen:
jukka.lommi@tiurilommi.com
Jukka Lommi 040 777 9427
www.tiurilommi.com

ERIKOISSISUSTAMISEN AMMATTILAINEN

Hissikorin sisustukset

Uudet hissikorit

Hissikuilut

Hissien ovet ja ovipielet

Liukuportaiden verhoukset

Jokainen työ toteutetaan yksilöllisesti

- asiakkaan materiaalitoivomukset mm. puu, lasi, alumiinikenno, metallit
- yksilöllinen suunnittelu
- mittatilaustyö
- viimeistely mm. digiprinttaus, puuviilu, laminaatti, RST & maalaus
- asennus

KÄSITYÖ, KORKEA LAATU & KEHITYS

DECOWORKS
WWW.DECOWORKS.FI

TEHDASKATU 7, 24100 SALO | INFO@DECOWORKS.FI

**Alpolic-komposiittilevyillä
ensiluokkainen lopputulos
*paloturvallisuudesta
tinkimättä***

ALPOLIC™

VITREA
JULKISIVUT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450